

Märkustega arvestamise tabel

I KOOSKÕLASTUSRING	
Välisministeerium, 20.05.2025 nr 15.1-3/2736-2 Kontaktisikud: Maris Tippo, Perit Soininen, 637 7421, perit.soininen@mfa.ee	
<p>1. Välisministeerium kooskõlastab päästeseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu järgmiste märkustega. Palume täiendada eelnõus päästealase humanitaarabi definitsiooni (päästeseaduse § 31¹⁴) lisades, et päästealaseks humanitaarabiks võib olla lisaks oskusteabele ja rahalisele või muule materiaalsele toetusele ka tegevus. Täiendus on vajalik õigusselguse huvides seaduse sõnastuse tegeliku praktikaga vastavusse viimiseks. Praktikas ei hõlma humanitaarabi ainult toetust või oskusteavet, vaid abi võib anda ka tegevusena nagu tsiviilalade demineerimine, inimeste päästmine rusudest jne. Ka nende tegevuste eesmärgiks on päästa, katastroofipiirkonnas loodus- või inimtegevusest põhjustatud katastroofi ajal või selle järel, inimelusid ja tagada inimväärseks eluks hädavajalik, samuti ennetada loodus- või inimtegevusest põhjustatud katastroofi või parandada sellele reageerimise valmidust. Humanitaarabina võib olla käsitletav ka kiireloomulisel missioonil tehtav rahvusvaheline päästetöö või demineerimistöö tsiviilotstarbel. Välisministeeriumil on kavas alates 1. oktoobrist 2025 ajakohastada humanitaarabi definitsiooni ka välissuhtlemisseaduse alusel välisministri kehtestatavas arengukoostöö tegemise ja humanitaarabi andmise korras, mis asendab seni kehtiva Vabariigi Valitsuse 16. detsembri 2021. a määruse nr 122 „Arengu- ja humanitaarabi andmise tingimused ja kord“.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi. Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone, humanitaarabi andmist ega rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd rahvusvahelise tsiviilmissiooni osalemise seaduse alusel.</p>
<p>2. Ühtlasi palume täpsustada seletuskirjas lk 18 eelnõu § 1 punkti 15 selgituste juures, kus on viidatud Välisministeeriumi kodulehel olevale infole, et alates aastast 2011 on Eesti lähetanud erinevatele ELi ja rahvusvaheliste organisatsioonide tsiviilmissioonidele ligi 60 eksperti, mitte päästemeeskonna liiget.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva</p>

	<p>eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone, humanitaarabi andmist ega rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd rahvusvahelise tsiviilmissiooni osalemise seaduse alusel.</p>
<p>Justiits- ja Digiministeerium, Kontaktisik: Markus Ühtigi (51914873, Markus.Yhtigi@just.ee)</p>	
<p>1. Mitmes eelnõu sättes kasutatakse terminit „terviseandmed“ (nt eelnõu § 1 p-d 5 ja 8). Samas pole sätetes endas ega seletuskirjas avatud, milliseid terviseandmeid täpsemalt töödeldakse. Eelnõu § 1 p 8 kasutab lausa niivõrd laia sõnastust nagu „sündmusega seotud muu isiku terviseandmed“. Kuna isikuandmete töötlemisel peab olema kindel eesmärk (isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 5 lg 1 p b), peab olema ka võimalik kitsendada töödeldavate terviseandmete ulatust, tuues selle kohta vähemalt andmete kategooriad. Seda enam, et terviseandmete näol on tegemist eriti tundlike, s.o eriliigiliste isikuandmetega (IKÜM art 9). Palume seega eelnõu selles osas täiendada, sh seletuskirjas eesmärgi ja asjakohaste terviseandmete vahelist seost täpsemalt avades. See aitaks parandada ka läbipaistvusnõude täitmist (IKÜM art 5 lg 1 p a).</p>	<p>Arvestatud, anname selgituse.</p> <p>Hädaabiteadete ning abi- ja infoteadete andmekogu puhul on eelnõust välja võetud „sündmusega seotud muu isiku terviseandmed“. Selles osas arvestasime ka AKI märkust. Täpsustasime ka eelnõu sõnastust ja täiendasime seletuskirja. Juhime tähelepanu, et abivajaja terviseandmeid töödeldakse vaid selleks, et isikule abi osutada ja abivajaduse ulatus selgeks teha. Ka kehtiva seaduse § 9¹ lõikes 1 on eesmärk sisuliselt välja toodud: „(1) Hädaabiteadete ning abi- ja infoteadete andmekogus, kus eesmärgiga kaitsta inimese elu, tervist ja vara ning keskkonda, töödeldakse andmeid, <u>sealhulgas isikuandmeid, et menetleda hädaabiteateid kiirema abi osutamiseks</u>, ning abi- ja infoteateid, sealhulgas kriisiinfo teenuse osutamiseks.“.</p> <p>See, milliseid terviseandmeid täpsemalt töödeldakse päästeinfosüsteemis, on sätestatud</p>

	<p>päästeinfosüsteemi põhimääruses (hukkunu surma põhjus, vigastuse liik, tervise seisundi seoses päästesündmuse tekkimisega, joobeseisund jms). Oleme seisukohal, et seaduse tasandil kõiki terviseandmeid detailselt loetleda, st andmekogu põhimääruses sätestatud korrata, ei ole mõistlik. Ka AKI selles osas märkust ei teinud. Seaduse tasandil toome välja töödeldavate isikuandmete kategooriad, põhimääruses aga töödeldavad andmed konkreetsetelt. Korrigeerisime sõnastust nii palju, et piiritlesime terviseandmed päästesündmusega seonduvalt. Lisaks täiendasime selguse huvides seletuskirja ja tõime seal välja, milliseid terviseandmeid töödeldakse. Sisuliselt on ka isikuandmete töötlemise eesmärgid kehtivas seaduses välja toodud (vt PäästeS § 9 lõige 1 ja § 9¹ lõige 1). Näiteks päästesündmuse käigus hukkunu ja vigastatu andmeid töödeldakse selleks, et selgitada välja päästesündmuse asjaolud ennetustöö ja järelvalve planeerimiseks. Ohutusnõustamisel isiku nõusolekul objekti valdaja kohta kogutud andmeid, sealhulgas terviseandmeid, töödeldakse selleks, et kujundada turvaline elukeskkond ja seda hoida, ennetada ohtusid ning planeerida Päästeameti tegevust.</p>
<p>2. Eelnõu § 1 punkt 15 – PäästeS § 31³ lg 2 p 2 ja § 31⁶ lg 3 p 5. Kuna seletuskirjast ei selgu, mil viisil ja kuidas on plaanitud nimetatud andmed taustakontrolli raames koguda/saada (andmed kriminaalmenetluste kohta asuvad e-toimikus, mitte karistusregistris), siis selguse mõttes märgime, et arvestades taustakontrolliga kaasnevat töökoormust ei ole mõeldav, et saamaks informatsiooni kriminaalmenetluste kohta pöörduakse igakordselt ühekordsete</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva</p>

<p>päringutega prokuratuuri poole. Samuti ei ole võimalik kasutada e-toimikust andmete saamiseks taustakontrolli eesmärgil kriminaalmenetluse liidest (PRIS-i), kuna taustakontrolli näol ei ole tegemist kriminaalmenetlusega. Seetõttu tuleb andmete pärimiseks e-toimikust kasutada mõnda muud sellel eesmärgil ettenähtud teenust/liidest, tagades seeläbi ka andmesubjektide õigused vastavalt taustakontrolli menetluses ettenähtud isikuandmete kaitse reeglitele.</p>	<p>eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>3. Eelnõu § 1 punkt 15 – segadust tekitavad § 31⁴ lõiked 2 ja 3. Kas mõte on see, et kui reservi liikmeks võtmisele eelnevalt kontrollitakse lg-te 1 ja 2 nõuetele vastavust, siis nende osas, kes juba on liikmed, kontrollitakse lisaks lg 3 nõude täitmist? Aga kas on mõeldud ka teatud aja möödudes liikmetele uus kontroll või siis tehaksegi seda üks kord? Juhul, kui siiski teatud aja jooksul tuleb liikmeid uuesti kontrollida, siis tuleks ka see seaduses ette näha. Kui kontroll on ühekordne, siis palume seletuskirjas see välja tuua.</p> <p>Samuti juhime tähelepanu, et kontrolli protsess tuleks ette näha selline, mis võimaldab isikuandmeid töödelda minimaalsuse põhimõtet järgides. Ehk siis juhul, kui isikut on karistatud tahtlikult toimepandud esimese astme kuriteo eest, siis edasine andmetöötlus selle isiku suhtes ei ole vajalik, kuna juba on välistatud tema päästemeeskonna reservi liikmeks saamine. See on lihtsalt karistusregistri päringuga teostatav jah/ei vastusena. See peaks olema esmane samm protsessis ning sellisel juhul ei peaks isik täitma ka isikuankeeti. Lisaks palume selgitada, miks sellise kontrolli tegemine on asutuse kaalutusotsus, mitte kohustus. Paragrahvi 31⁶ lg 2 ja 4 kohaselt võib kontrolli teostada, aga ei pea. See ei paista loogiline, et kontrolli võib ka isiku suhtes jätta tegemata, kuigi isikud peavad vastama teatud nõuetele.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>4. Eelnõu § 1 punkt 15 – PäästeS § 31⁴ lg 5 näeb ette andmesubjekti õiguste piiramise, st kontrolliga kogutud andmeid isikule teatud juhtudel ei avaldata. Juhime tähelepanu, et selline piirang ei saa olla igavene, sättele tuleb juurde lisada, et andmeid ei avaldata seni, kuni on paragrahvis toodud eesmärkide täitmiseks vajalik. Näiteks võiks sätet täiendada selliselt:</p> <p><i>“(6) Nõuetele vastavuse kontrolli käigus kogutud andmeid ei avaldata seni, kuni see on käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud eesmärkide täitmiseks vajalik.”.</i></p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>

<p>5. Eelnõu § 1 punkt 15 – PäästeS §-ga 31⁵ nähakse ette isikuankeedi rakendamise võimalus. Eelnõu kohaselt on võimalik lisaks päästemeeskonna reservi kandideeriva isiku enda andmetele töödelda ka tema nn lähedaste andmeid. Lõike 2 kohaselt võib isikuankeedis küsida andmeid päästemeeskonna reservi liikme kandidaadi sugulase või hõimlase, sealhulgas vanema, õe, venna, lapse ja abikaasa või registreeritud elukaaslase, samuti muu elukaaslase ees- ja perekonnanime, isikukoodi, isikukoodi puudumisel sünniaega ja -kohta ning kontaktandmeid, et tagada neile seaduses ettenähtud sotsiaalsed tagatised ja vajaliku teabe edastamine ohuolukorras. Vastava kohustuse näol on tegemist ülemäärase sekkumisega päästemeeskonna reservi kandidaadi ja tema lähedaste eraellu. Põhjendus selle kohta, et näiteks võib tekkida vajadus lähedastele teavet edastada, ei ole piisav arvestades riive intensiivsust (isik peab üles loetlema oma lähedased ja edastama ka nende inimeste kontaktandmed). Vastava teabe saamiseks saab ette näha võimaluse isikul endal määrata kontaktisik (või isikud), kellele ohuolukorras tema kohta infot tuleb edastada (ehk vähem riivav meede). Palume eesmärgist lähtuvalt sätte ümber sõnastada. Sellisel kujul on sõnastus liiga lai.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>6. Eelnõu § 1 punkt 15 – PäästeS § 31⁵ lg 2. Ilmselt on siin mõte, et oleks andmed inimese n-ö kontaktisiku kohta, sätte sõnatus aga on väga lai ja annab justkui õiguse ankeedis kõigi nende isikute kohta andmeid koguda, see aga ei lähe minimaalsuse ja eesmärgipärasuse põhimõttega kokku. Palume eelnõu sõnastamise puhul arvestada nimetatud põhimõtetega.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>7. Eelnõu § 1 punkt 15 – PäästeS § 31⁶ lg 2. Ei ole arusaadav, miks Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) kontrollib § 31³ lg 2 punkte 1 ja 2 (andmed karistatuse kohta). Need andmed peaks Päästeamet ise karistusregistrist pärima. Sama kommentaar ka punkti 6 kohta. Palume seletuskirjas selgitada, miks on vaja PPA kaasata nõuetele vastavuse kontrolli läbiviimisesse.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>

<p>8. Eelnõu § 1 punkt 15 – PäästeS § 31⁶ lg 3 p-d 2–8.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Punkti 2 osas – miks on vaja isiku elu ja töökoha andmeid? Vaadates § 31³ sätestatut, siis selles osas mingeid nõudeid ette pole nähtud. - Punkti 4 osas – kõikide karistuse andmete töötlemine ei ole kooskõlas tingimustes toodud karistustega, peab olema piiritletud § 31³ tooduga. - Punkti 5 osas – on ka laiem kui nõuded. Vajalik on fakt, kas isik on kahtlustatav või süüdistatav (siis juba ei või liikmeks võtta), seega ei ole tähtis asja andmed ja lahend. - Punktide 6–8 osas – millise nõude kontrolliks neid andmeid küsitakse? <p>Palume eesmärgi täitmiseks vajalike andmete loetelu kitsendada sõltuvalt reaalsest vajadusest ning seletuskirjas töödeldavate andmete kategooriate osas välja tuua, millisel eesmärgil (millise nõude kontrollimiseks) neid töödeldakse.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>9. Eelnõu § 1 punkt 15 – PäästeS § 31⁶ lg 3 p 4. Selle kohaselt töödeldakse mh andmeid kriminaalkaristuse, viimase viie aasta väärteokaristuse, karistatuse ja karistusest vabastamise ning karistuse täitmisele pööramise kohta.</p> <p>Seletuskirjas (lk 29) rõhutatakse, et töödeldakse andmeid ka väärteo eest määratud karistuste kohta – ka need andmed annavad pildi isiku õiguskuulekusest (suur hulk karistusi näitab, et isik käitub järjepidevalt seadusvastaselt ja pole seega usaldusväärne). Meie arvates on tegemist ebaproportsionaalse meetmega. Kõik väärteod ei ole ühesuguse tähendusega. Siin tuleks siiski luua teatud loetelu, millised teod on olulisemad. Näiteks piletita sõit ei ole võrreldav mootorsõiduki juhtimisega alkoholijoobes. Samuti soovime selgitust, miks on võetud arvestamise aluseks viieaastane periood, millele see tugineb.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>10. Eelnõu § 1 punkt 15 – PäästeS § 31⁶ lg-ga 5 nähakse ette taustakontrolli andmete säilitamise tähtaeg, üldjuhul on selleks viis aastat taustakontrolli lõppemisest. Siinkohal on oluline silmas pidada, et kui andmete maksimaalne säilitustähtaeg on viis aastat, siis tuleb andmed tähtaja möödumisel koheselt (mitte esimesel võimalusel, vaid järgmisel päeval) kustutada. Andmete kustutamata jätmine pärast tähtaja saabumist tähendab nende edasist töötlemist, kuid seda juba ilma õigusliku aluseta. Palume seletuskirjas lühidalt selgitada, kuidas on kavandatud andmete kustutamise protsess, st kas andmed kustutatakse näiteks käsitsi või</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid</p>

<p>automaatselt tähtaja saabumisel kohe või kindlaksmääratud perioodi jooksul (näiteks üks kord nädalas, üks kord kuus vms).</p>	<p>kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>11. Eelnõu § 1 punkt 15 – PäästeS § 31⁶ lg 5 p 1 kohaselt säilitatakse päästemeeskonna reservi liikme kandidaadi ja liikme taustakontrolliks tema kohta kogutud andmeid viis aastat taustakontrolli tegemise lõppemisest arvates. Seletuskirja kohaselt ühtlustatakse sellega PäästeS säilitustähtaeg muudes valdkondades kogutud taustakontrolli säilitustähtaegadega. Samas on selgitatud, et PäästeS tähtaeg on sarnane, aga mitte samane ülejäänud valdkondade säilitustähtaegadega, mis omakorda tähendab, et PäästeS eelnõu materjalid peaksid ikkagi ise avama, miks just antud kontekstis 5-aastane tähtaeg vajalik on. Isegi, kui see põhjendus mõne teise eelnõu materjalides kunagi esitatud on, soovitame need põhjendused ka käesolevas seletuskirjas esitada, et erialateadmisteta inimene hõlpsasti nendeni jõuaks ning saaks seega tervikpildi enda isikuandmete töötlemisest.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>12. Eelnõu § 3 – nähakse ette karistusseadustiku (KarS) täiendamine §-ga 278¹ (häirekeskuse töö häirimine). Lõikes 2 soovitakse sätestada füüsilisele isikule väärteo eest karmim karistus juhul, kui vale teatega häirimine on toime pandud korduvalt. Palume tuua näiteid eriseadustest, kus on selline väärtegude korduvus kasutusel, millist seadust on eeskujuks võetud.</p> <p>Eelnõu seletuskirjas tuuakse võrdlusena KarS § 278 (eritalituse vale väljakutsumine). Tõstatame küsimuse, kas praktikas ei ole olnud ühtegi juhust, kus eritalitust on korduvalt valesti välja kutsutud ja isikut on selle eest ka karistatud. Või teisalt, miks eelnõu koostajad on veendunud, et tingimata on vaja sätestada eraldi korduvus, miks ei ole võimalik lähtuda analoogsest käsitlesest nagu KarS § 278 puhul. Kui isik paneb teo toime korduvalt, saab kohtuväline menetleja seda ka arvestada, rakendada suuremate trahviühikutega rahatrahvi või pöörduda kohtu poole aresti kohaldamiseks.</p> <p>Lõike 3 osas ei ole aru saada, millise lõike tegu (kas lõige 1 või 2) juriidilise isiku puhul silmas peetakse. Kas ühekordset häirimist või korduvat? Siin peaks kirjas olema sel juhul “lõigetes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik”.</p>	<p>Arvestatud ja anname selgituse.</p> <p>Siseministeerium kaalus korduvust puudutava sätte vajalikkust veelkord ja palus ka Häirekeskuse hinnangut. Arutelu tulemusena jõudsime seisukohale, et korduvust puudutava sätte ehk lõike 2 jätame välja. Seega lähtume analoogsest käsitlesest nagu on KarS § 278 puhul (kui isik paneb teo toime korduvalt, saab kohtuväline menetleja seda ka arvestada, rakendada suuremate trahviühikutega rahatrahvi või pöörduda kohtu poole aresti kohaldamiseks). Eeltoodust tulenevalt langeb ära ka küsimus seoses sellega, millise lõike tegu peetakse silmas juriidilise isiku puhul.</p> <p>KarS §-s 278 ettenähtud väärteokoosseis on eritalituse vale väljakutsumise eest.</p>

<p>Kui lugeda rakendusakti kavandeid, siis § 1 näeb ette siseministri 13. juuni 2017. aasta määruse nr 26 „Hädaabiteadete menetlemise kord ja hädaabiteadete menetlemise toimimisele esitatavad nõuded“ muutmise. Määruse § 5 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:</p> <p><i>„(4¹) Vale hädaabiteatena käsitatakse teadet, mille korral ei järgne Häirekeskuse, Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti või kiirabi tegevus.“.</i></p> <p>Samas märgitakse seletuskirja leheküljel 37 mh, et Häirekeskuse töö häirimise eest KarS § 278 alusel isikut vastutusele võtta ei saa, kuna taolise teo puhul ei ole tegemist eritalituste teadvalt vale väljakutse või väljasõidu põhjustamisega.</p> <p>Kas siin ei ole tegemist vastuoluga? Kui määruse tekstis rõhutatakse, et vale teate korral ei järgne Häirekeskuse, Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti või kiirabi tegevust ja seletuskirjas ka tuuakse välja, et ei ole tegemist teadva vale väljakutsega või vale väljasõiduga, siis miks ei saa kohaldada Häirekeskusesse vale teate esitamisel samuti KarS § 278?</p> <p>Seletuskirjas (lk 40) on selgitatud mh, et KarS § 278¹ alusel karistatavate tegude määratlemisel on eelnõu koostajad lähtunud Häirekeskuse teadete menetlemise korrast. Samuti on arvesse võetud Euroopa Hädaabinumbri Assotsiatsiooni (EENA) klassifikatsiooni, milles sisu põhjal eristatakse hädaabiteateid, millel on ühenduse võtmiseks sisuline põhjus, ja valesid hädaabiteateid, mis häirivad või takistavad Häirekeskuse tööd. Samuti on juhitud valed hädaabiteadete arvu vähendamiseks kasutatavate meetmete kohta antud soovitustest. Joonealuse märkusena selgub, et Häirekeskuse teadete menetlemise kord on asutusesiseseks kasutamiseks. Palume selgitust, miks see dokument ei ole avalik.</p>	<p>Seletuskirjas on märgitud, et vale väljakutsena tuleb mõista igasugust helilist või nähtavat teadaannet, <u>mille sisuks on tegelikult olematu häda- või ohuolukord ning viidatakse võõra abi hädavajadusele</u>. Vale väljakutse loetakse lõpuleviiduks väljakutse <u>teatavakstegemisega</u>, eritalituste tegelik reageerimine sündmusele ei oma sealjuures tähtsust.</p> <p>Loodav väärtekoosseis seisneb vale hädaabiteate teadvalt edastamise eest, millega häiritakse Häirekeskuse tööd. Uus väärtekoosseis seisneb ilma tegeliku hädaabivajaduseta hädaabinumbri 112 pöördumises. See ei ole seotud teadvalt vale väljakutse (öeldakse, et on nt hädaolukord, aga tegelikult pole) või väljasõidu põhjustamisega (näiteks kiirabi väljakutsega kuhugi, kus abi ei vajata), vaid tegu seisneb oma sisult Häirekeskuse töö häirimises. Näiteks helistab isik selleks, et päästekorraldajat sõimata, ähvardada või helistab ilma teadliku abivajaduseta (nt vaikitakse vms).</p> <p>Häirekeskuse töö häirimise eest KarS § 278 alusel isikut vastutusele seega võtta ei saa, kuna taolise teo puhul ei helista inimene selleks, et põhjustada eritalituste teadvalt vale väljakutse või väljasõit, vaid eesmärk on häirida just Häirekeskuse kui asutuse tööd.</p>
---	--

	<p>Juhime ka tähelepanu, et uue väärteo koosseisu loomine on varasemalt Justiits- ja Digiministeeriumiga (kontaktisikud olid kohtumisel Helen Uustalu, Einar Hillep) läbi räägitud. Seega põhjendused ja vajadused on juba varasemalt läbi arutatud.</p> <p>Rakendusakti kavandis toodud sõnastust on samuti kavas täpsustada: „(4¹) <i>Vale hädaabiteatena käsitatakse teadet, mille korral ei järgne abivajadusest tulenevalt Häirekeskuse, Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti või kiirabi tegevus.</i>“.</p> <p>Häirekeskuse teadete menetlemise kord on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks AvTS § 35 lg 1 p 10 alusel.</p> <p>Siseministri 13.06.2017 määruse nr 26 „Hädaabiteadete menetlemise kord ja hädaabiteadete menetlemise toimimisele esitatavad nõuded“ § 5 lg 2 kohaselt peab teate menetleja abi välja saatmiseks hindama ohtu tervisele, elule, varale ja keskkonnale. Ohu hindamisel kasutatakse Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti ning Terviseameti kinnitatud tüüpjuhtumeid ja juhiseid, et rakendada sündmuse lahendamiseks vajalikke meetmeid. Hädaabiteadete menetlemise kord sisaldab vastavate asutuste juhiseid ning teadete menetlemisega seonduvaid tehnoloogilisi protsesse. Lisaks sätestab viidatud määruse § 9</p>
--	--

	lg 3, et teate menetleja peab rakendama hädaabiteate menetlemise teenuse toimepidevuse tagamise meetmeid. Seda eesmärki aitab täita ka juurdepääsupiirangu seadmine hädaabiteadete menetlemise korrale.
<p>13. Eelnõu § 4 – korrakaitseseaduse § 35¹ lg 3 kohaselt säilitatakse hädaabinumbril 112 või abi- ja infonumbril 1247 edastatud teabe salvestist vähemalt üks kuu salvestamisest arvates, kuid kõige kauem üks aasta. Palume seletuskirja täiendada ka selgitusega, miks just selline säilitustähtaeg vajalik on. Samuti palume selgitada, kus salvestisi säilitatakse, kas nad on hädaabiteadete ning abi- ja infoteadete andmekogus. Juhul, kui on nimetatud andmekogus, siis palume täiendada eelnõu § 1 p 8 sätestatud andmekoosseisu, et oleks selge, et ka kõnede salvestisi selles andmekogus töödeldakse.</p>	<p>Arvestatud ja anname selgituse.</p> <p>Kuigi samasugune säilitustähtaeg on ka kehtivas KorS-s (kehtiv § 35¹ lg 5), muudame selguse huvides selle ühe aasta pikkuseks. Üheaastane tähtaeg on ka kehtivas HKSOS-i põhimääruses. HKSOS põhimääruse § 8 lõike 2 kohaselt säilitab Häirekeskus nimelt kõneside salvestist andmekogus <u>üks aasta</u> andmekogusse kandmisest arvates. Selgitused lisatud seletuskirja.</p> <p>Kehtiva PäästeS § 9¹ lõike 2 punkti 8 kohaselt kantakse hädaabiteadete ning abi- ja infoteadete andmekogusse ka Häirekeskuse kõneside salvestised. Kuivõrd see on kehtivas seaduses juba välja toodud, ei ole vaja eelnõuga andmekoosseisu täiendada. Lisaks on see eraldi välja toodud ka siseministri 21.12.2016 määruse nr 36 „Hädaabiteadete ning abi- ja infoteadete andmekogu põhimäärus“ § 5 lg-s 4, mille kohaselt salvestatakse hädaabiteadete ning abi- ja infoteadete menetlemisel, sealhulgas kriisiinfo teenuse osutamisel, saabunud teave kõneside salvestiste rakenduses. Kõneside salvestiste rakendus on sama määruse § 5 lõike 1 kohaselt andmekogu osa.</p>

<p>14. Seletuskirja leheküljel 25 märgitakse mh, et päästemeeskonna ja selle reservi liikmeks ei saa karistusandmete kustutamisest olenemata võtta isikut, keda on karistatud tahtlikult toimepandud esimese astme kuriteo eest. KarS § 4 lõike 2 kohaselt on esimese astme kuritegu süütegu, mille eest on füüsilisele isikule nähtud raskeima karistusena ette tähtajaline vangistus üle viie aasta või eluaegne vangistus. Siia alla lähevad näiteks inimsusvastased kuriteod ja eluvastased süüteod, nagu mõrv. Lisaks, nagu varem märgitud, osalevad päästemeeskonna ja selle reservi liikmed ka välissuhtlemisalas tegevuses ja esindavad seeläbi Eesti riiki. Seetõttu hakatakse isikute usaldusvääruse tagamiseks kontrollima nende karistatust ning kas isik on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav, samuti teenistusest vabastamist distsiplinaarsüüteo eest.</p> <p>Juhime tähelepanu karistusregistri seaduse § 5 lõikele 1, mille kohaselt registrisse kantud isiku karistusandmetel on õiguslik tähendus isiku karistatuse ja kuriteo või väärteo korduvuse arvestamisel kuni andmete kustutamiseni. Kui seletuskirjas rõhutatakse karistatust, siis ei ole kuidagi õigustatud karistusregistri arhiivist andmete saamine.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>15. Seletuskirjas (lk 48) on põhjendatud, miks Päästeamet ei sobi loodava väärteokoosseisu kohtuväliseks menetlejaks ja märgitakse järgmist:</p> <p><i>“Ka Päästeamet ei ole ülesande täitmiseks sobiv, kuna viib väärteomenetlusi läbi vaid tuleohutuse valdkonnas ja Häirekeskuse töö häirimist puudutavad väärteod ei kuulu Päästeameti pädevusse. Samuti puudub mõlemal asutusel juurdepääs vajalikele andmetele, et menetlust oleks võimalik efektiivselt läbi viia.”</i> ja <i>“Kavandatavale sättele kõige sarnasema väärteokoosseisu KarS § 278 menetluspraktika näitab, et PPA alustas antud koosseisu alusel 2023. aastal 97 menetlust. Häirekeskuse hinnangul võib uue süüteokoosseisu alusel alustavate menetluste arv aastast jääda samasse suurusjärku või väiksemaks. Kokkuvõttes on menetlusülesande panemine PPA-le kõige otstarbekam ja riigile ka soodsaim lahendus, kuna selle täitmiseks pole vaja teha olulisi muudatusi.”</i></p> <p>Märgime, et väärteomenetluse seadustiku (VTMS) § 52 lõike 8 kohaselt on KarS §-s 278 ettenähtud väärtegude kohtuväline menetleja PPA ning Päästeamet. Soovime kinnitust, et praktikas ei ole Päästeamet menetlenud ühtegi KarS § 278 väärtegu. Kas sel juhul tuleks VTMS</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Päästeamet ei ole menetlenud KarS § 278 alusel väärtegu, sest praeguse asutustevahelise praktika kohaselt menetleb neid tegusid PPA. Kuivõrd ei saa aga välistada, et tulevikus praktika asutuse vahel muutub, ei ole mõistlik VTMS-st Päästeametit loetelust siiski välja võtta.</p>

§ 52 lõikest 8 Päästeamet loetelust üldse välja jätta kui põhjendamatult sinna lisatud kohtuväline menetleja?	
<p>16. Seletuskirjas (lk 57) tuuakse välja, et väärteo eest mõistetav maksimaalne karistusmäär 200 trahviühikut (eelnõu koostamisel ajal kehtinud trahviühiku määra kohaselt kuni 800 eurot) on eelduslikult piisav, et mõjutada isikut oma käitumist korrigeerima. Trahvi maksmine avaldab väiksemat või suuremat negatiivset mõju isiku majanduslikule seisule, kuid selline tagajärg on lihtsasti välditav õiguskäitumisele. Kokkuvõttes on ebasoovitav mõju üksikisikule erinev ja oleneb tema majanduslikust olukorrast. Käesolevaks hetkeks on trahviühiku suuruseks juba kaheksa eurot. Palume seletuskirja vastavalt korrigeerida.</p>	Arvestatud.
<p>17. Kui eelnõu eesmärk on praktikas esile kerkinud kitsaskohtade lahendamine, siis seoses uue väärteokoosseisu loomisega jääb silma kehtiv PäästeS § 15 lõige 2, mille kohaselt ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib päästeametnik rakendada sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 3200 eurot.</p> <p>Sunniraha suurus sellises määras jääb 2011. aastasse, mil PäästeS muudatusega asendati § 15 lõikes 2 tekstiosa „50 000 krooni” tekstiosaga „3200 eurot”.</p> <p>Eelnõu seletuskirjas (lk 43) märgitakse rahatrahvi määra osas, et kuni 3200 euro ulatuses määratavat rahatrahvi ei saa tänapäeval pidada juriidilise isiku puhul piisavaks mõjutusvahendiks.</p> <p>Oleme arvamisel, et ka sunniraha osas peaks see summa olema kõrgem kui 3200 eurot. Palume teemat analüüsida ning sobivuse korral ka sunniraha määra tõsta. Tekib küsimus, kas ja kui suures ulatuses on praktikas sunniraha üldse rakendatud, kas seda on kohaldatud ka juriidilisele isikule.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Oleme seisukohal, et sunniraha ülemmäär tõstmine vajab rohkem analüüsimist, mistõttu käesoleva eelnõuga seda lahendada ei jõua. Oleme nõus, et PäästeS-s ei ole ülemmäär piisav, kuid sunniraha tõstmiseks tuleb sunniraha rakendamise praktikast rohkem analüüsida, et jõuda selgusele, milline oleks proportsionaalne määr. Kuivõrd suures osas tegeleb Päästeamet ehitiste tuleohutusalaste nõuete rikkumistega, siis nende osas lähtutakse praegu EhS-s sätestatud ülemmäärast. EhS-i § 130 lõike 10 kohaselt teostab riiklikku järelevalvet ehitise tuleohutusnõuete täitmise üle Päästeamet. Siseministri 30.03.2017 nr 17 määrus „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded“ on antud EhS alusel. EhS-s on sunniraha ülemmäär füüsilisele isikule 6400 ja juriidilisele isikule 450 000 eurot (§ 133).</p>
<p>18. Palun lisage eelnõu seletuskirja sisukokkuvõttesse täpsustus eelnõuga kaasneva halduskoormuse muutuse kohta, sealhulgas selgitus, kas ja kuidas halduskoormus suureneb või väheneb. Alates 25.05.2025 kehtib hea õigusloome ja normitehnika eeskirja muudatus, millega</p>	Arvestatud.

<p>kehtestati halduskoormuse tasakaalustamise reegel – iga halduskoormust suurendava nõudega tuleb kavandada ka halduskoormust vähendav muudatus. Reegli rakendamise juhised on kättesaadavad Justiits- ja Digiministeeriumi kodulehel^[1].</p>	
<p>19. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.</p> <p>Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p align="center">Andmekaitse Inspektsioon, 21.05.2025 nr 2.3-4/25/1369-2 Kontaktisikud: Irina Meldjuk (Irina.Meldjuk@aki.ee; 627 4108), Terje Enula (Terje.Enula@aki.ee, 627 4144)</p>	
<p>1. Taustakontrolli regulatsioon vajab hoolikat läbi mõtlemist ja täpsustamist. Kavandatavas PäästeS § 31⁴ lõigetes 2 ja 4 sätestatakse, et nõuetele vastavuse kontrollimiseks (taustakontrolliks) kaasatakse Politsei- ja Piirivalveamet (PPA). Seejuures jääb selgusetuks, miks on otsustatud kaasata taustakontrolli PPA-d. Ainukeseks põhjenduseks on seletuskirja selgitus, et PPA-l on võimalik pöörduda füüsilise või juriidilise isiku poole, vestelda kontrollitava isikuga, samuti tema tööandja ja õppeasutuse esindajate ning teiste isikutega. AKI peab vajalikuks rõhutada, et PPA-l ei ole iseenesest õigust minna ja vestelda suvaliste füüsiliste isikutega, vaid ainult konkreetsete isikutega ja konkreetsete kohustuste täitmise käigus. Kui see on ainuke põhjus, miks peab PPA-d taustakontrollile kaasama, siis ei pea AKI seda lahendust mõistlikuks. Kui PäästeS-s on Päästeametil ette nähtud õigus koguda teatud andmeid taustakontrolli läbiviimiseks, siis seda saab teha Päästeamet ise PPA-d kaasamata.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>2. Ühtlasi on selgusetu eelmises punktis viidatud korralduse juures, kuidas on jagatud ülesanded ja vastutus PPA ja Päästeameti vahel, sh kas PPA on (kaas)vastutav andmetöötleja või volitatud töötleja isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM)mõttes. Reguleerimata on, kas PPA säilitab taustakontrolli raames kogutud andmed enda juures ja muud olulised aspektid. Arusaamatuks jääb, kas taustakontrolli viib läbi PPA või Päästeamet. PäästeS §31⁴ näeb ette, et isiku vastavust seaduses sätestatud nõuetele kontrollib Päästeamet, samas PäästeS §31⁶ lõiked 1 ja 2 sätestavad, et taustakontrolli viib läbi PPA. Seejuures sama paragrahvi lõikes 3 on öeldud, et nõuetele</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid</p>

^[1] Kättesaadav: <https://www.justdigi.ee/sites/default/files/documents/2025-05/Halduskoormuse%20tasakaalustamise%20reegli%20rakendamise%20juhised.pdf>

<p>vastavust saavad kontrollida nii PPA kui ka Päästeamet. AKI palub selles osas eelnõu hoolikalt üle vaadata.</p>	<p>kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>3. PäästeS § 31⁶ lõike 2 kohaselt võib PPA vajadusel kontrollida reservi liikme vastavust seaduse nõuetele. Selgusetu on, millal see vajadus tekib ja kes otsustab, et tekkis alus taustakontrolli tegemiseks.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>4. PäästeS § 31⁶ lõikes 3 nimetatud andmete koosseis on puudulik. Puudub andmekoosseis, mis võimaldaks isikut tuvastada – isiku ees- ja perekonnanimi ning isikukood. Lisaks on taustakontrolli eesmärgina märgitud, et on vaja veenduda isiku hariduse, füüsilise ettevalmistuse ja tervise seisundi vastavuses. Nende asjaolude väljaselgitamiseks ei ole aga vastavate andmete töötlemist ette nähtud, s.t seadusega ei ole Päästeametile ette nähtud volitusnormi isiku hariduse, füüsilise ettevalmistamise ega terviseandmete kontrollimiseks.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>5. Päästemeeskonna reservi liikme kandidaadi ja liikme taustakontrolli andmeid säilitatakse viis aastat taustakontrolli tegemise lõppemisest arvates. Eelnõuga ei ole korduvat kontrolli ette nähtud (PäästeS § 31⁶ lõikes 2 sätestatud võimalust viia vajadusel läbi uus taustakontroll ei saa samastada korduva kontrollile allumise kohustusega). Juhime tähelepanu, et praktikas võib tekkida olukord, kus isiku, kes on olnud päästemeeskonna reservi liige üle viie aasta, taustakontrolli andmed ei ole enam alles, mistõttu puudub võimalus veenduda, kas isik vastab seadusega ettenähtud nõuetele, sest andmed on jäädavalt kustutatud (vt täiendavalt käesoleva arvamuse punkt 7).</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>

<p>6. PäästeS § 31⁴ lõike 5 kohaselt, kui päästemeeskonna reservi liikme kandidaadi nõuetele vastavuse kontrollis kogutud andmete alusel on liikmeks võtmisest keeldutud, ei avaldata keeldumise aluseks olevat asjaolu juhul, kui see võib olla vältimatult vajalik, et tagada riigi julgeolek, riigikaitse, avalik kord, süüteo tõkestamine, avastamine või menetlemine või karistuse täideviimine, andmesubjekti või teise isiku õiguste ja vabaduste kaitse. Kuivõrd loodava sätte mõte on piirata andmesubjekti õigust saada juurdepääsu enda andmetele IKÜM artikkel23 tähenduses, siis AKI hinnangul on hetkel piirangut kehtestav säte liiga üldine.</p> <p>Isiku õigus tutvuda enda kohta kogutud andmetega tuleneb IKÜM artiklist 15. Seda õigust saab IKÜM artikkel 23 kohaselt piirata seadusandliku meetmega, kui selline piirang austab põhiõiguste ja -vabaduste olemust ning on demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja proportsionaalne meede, et tagada IKÜM artikkel23 lõike 1 alapunktides sätestatud eesmärgid. IKÜM artikkel 23 lõige 2 täpsustab, milliseid sätteid peab viidatud seadusandlik meede sisaldama.</p> <p>Euroopa Kohus on artikkel 23 lõikes 1 sätestatud mõiste „seadusandlik meede“ kohta märkinud, võttes arvesse IKÜM-s, aluslepingutes ja hartas sätestatud, et õigusaktid, mis sisaldavad sellist riivet lubavat meedet, peavad sätestama selged ja täpsed reeglid, mis reguleerivad kõnealuse meetme ulatust ja kohaldamist ning kehtestavad miinimumnõuded, millest tulenevalt on isikutel, kelle isikuandmetega on tegu, piisavad tagatised, mis võimaldavad neid andmeid kuritarvitamise ohu eest tõhusalt kaitsta. Järelikult peavad kõik IKÜM artikkel 23 alusel võetud meetmed olema selged ja täpsed, nagu liidu seadusandja on seda ka määruse põhjenduses 41 rõhutanud, ning nende kohaldamine peab olema õigussubjektidele ettenähtav. Eelkõige peab viimastel olema võimalik kindlaks teha asjaolud ja tingimused, mille esinemisel võib neile selle määrusega antud õiguste ulatust piirata.</p> <p>Eelnõus ega seletuskirjas ei ole aga selgitatud, kuidas, sh kelle poolt, piiramise otsus vastu võetakse ning kui kaua piirang kestab (piirang ei tohi olla igavene –seadusega tuleb sätestada, et kui õiguste piiramise aluseks olev asjaolu langeb ära, siis tuleb isikule tema õigused tagada). Seega tuleks AKI hinnangul andmesubjekti õigusi piirava sätte sõnastuse täpsustada.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>

<p>7. Kavandatavas PäästeS § 31⁶ lõikes 5 nähakse ette taustakontrolli andmete säilitamise tähtaeg, milleks üldjuhul on viis aastat tasutakontrolli lõppemisest. Siinkohal on oluline silmas pidada, et kui andmete maksimaalne säilitustähtaeg on viis aastat, siis tuleb andmed tähtaja möödumisel koheselt (mitte esimesel võimalusel, vaid järgmisel päeval) kustutada. Andmete kustutamata jätmine pärast tähtaja saabumist tähendab nende edasist töötlemist, kuid seda juba ilma õigusliku aluseta. Palume seletuskirjas lühidalt selgitada, kuidas on mõeldud andmete kustutamise protsess, s.t kas andmed kustutatakse näiteks käsitsi või automaatselt tähtaja saabumisel kohe või kindlaksmääratud perioodi jooksul (nt üks kord nädalas, üks kord kuus vms).</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>8. Põhimääruste osas teeb AKI ettepaneku sõnastada mõlemas põhimääruses § 1 ümber selliselt, et andmekogu asutamist puudutav osa jääks välja. Andmekogu on juba asutatud ja põhimäärus reguleerib selle pidamist.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>9. Eelnõu § 1 punktiga 5 täiendatakse PäästeS § 9 lõikega 1¹, millega sätestatakse PÄIS-s töödeldavate isikuandmete ulatus. Samas sätestab kehtiva seaduse § 9 lõige 2 samuti juba PÄIS kantavate andmete loetelu, mis ilmselgelt sisaldab ka isikuandmeid (nt punkt 2 –päästesündmuse käigus hukunu ja vigastatu andmed, punkt 3 –päästeteenistuja andmed jne). Selgusetuks jääb, miks on vaja reguleerida PÄIS kantavate ja seal töödeldavate isikuandmete ulatust kahe eraldi lõikega.</p> <p>Lisaks ei vasta eelnõu eelviidatud punktis märgitud töödeldavate isikuandmete liigid seletuskirjas toodud põhjendustele. Näiteks laiendatakse seletuskirjaga punkti 1 alusel töödeldavate andmete ulatust. Nimetatud punktis on märgitud, et PÄIS-i kantakse Päästeameti ülesande täitja ja ülesande täitmisse kaasatud isiku üldandmed. Seletuskirjas aga on täpsustatud, et töödeldakse järgmisi isikuandmeid: ees- ja perekonnanimi, isikukood, struktuuriallüksus, valvekoosseisu number, ametinimetus. Eelnõu seletuskirjas (lk 10) on aga selgitatud, et isiku üldandmete mõistet kehtiv õigus ei reguleeri. Senises õigusloome praktikas on selle all mõistetud isiku nime, isikukoodi, sugu, kodakondsust, kontaktandmeid, sh aadressi ja emakeelt. Seega ei kuulu struktuuriallüksus, valvekoosseisu number ja ameti nimetus üldandmete hulka.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>PäästeS-i täiendatakse § 9 lõikega 1¹ seetõttu, et töödeldavad isikuandmed oleksid selgelt seaduse tasandil välja toodud. Seletuskirjas on märgitud, et PäästeS-i täiendamise vajadusele isikuandmete töötlemise ulatuse kohta on varasemalt tähelepanu pööranud Justiits- ja Digiministeerium. Justiits- ja Digiministeerium (varasema nimega Justiitsministeerium) on nimelt toonud välja, et PäästeS § 9 lõikes 2 on toodud küll andmekoosseisud, mida infosüsteemis töödeldakse, nimetatud on isikud, kelle andmeid töödeldakse, aga ei ole välja toodud, mis andmed. Justiits- ja Digiministeerium palus selles osas seadust täiendada. Oluline on, et seaduses oleksid nimetatud töödeldavate isikuandmete</p>

<p>Samuti on punkti 2 juures seletuskirjas selgitatud, et ehitise tulekahju andmed hõlmavad ka selle tekkepõhjuste uurimise menetluse käigus töödeldavaid andmeid. Seejuures ei ole selge, kas nende andmete hulka kuuluvad ka isikuandmed ning kui kuuluvad, siis millised isikuandmed.</p> <p>Punkti 4 kohaselt töödeldakse tulekahjus hukkunu karistatuse andmeid. Seletuskirjas on selgitatud, et tulekahjus hukkunu puhul töödeldakse fakti, et isik on eelnevalt ohutusnõuete rikkumise eest karistatud. AKI hinnangul tuleb sellest tulenevalt sätte sõnastust täpsustada, piirates karistusandmete liigi konkreetse süüteo koosseisuga.</p> <p>Punkti 6 kohaselt töödeldakse päästesündmusel vigastatu, päästetu, evakueeritu ja pääsenu sugu. Seletuskirjas on selgitatud, et Päästeamet töötleb andmeid isikute arvu, vanuse ja soo kohta, et koosmõjus muude andmetega koostada statistikat selliste sündmuste kohta. Kuigi seletuskirjas on viidatud isiku vanusele, ei tulene kuskilt Päästeameti volitus töödelda andmeid isiku vanuse ehk sünniaja kohta. Selgusetuks jääb, kas päästesündmusel vigastatu, päästetu, evakueeritu ja pääsenukohta töödeldakse muid andmeid peale soo ja vanuse.</p> <p>Lisaks puudutab eelnõu § 1 punktiga 5 tehtav § 9 muudatus mitmes punktis sotsiaalse olukorra andmeid. Leiame, et nimetatud andmete töötlemist puudutav säte peab olema sõnastatud konkreetsemalt, tegemist on liiga laia mõistega. Palume ka seletuskirjas selgitada, millised andmed kuuluvad nimetatud kategooria alla ning millistest allikatest need andmed võivad pärineda.</p> <p>Kokkuvõtvalt soovitame vaadata üle PÄIS-s töödeldavate isikuandmete koosseisud, sõnastades töödeldavate isikuandmete liigid volitusnormis selgelt ühe ammendava loeteluna, sh võrrelda seaduses sätestatud andmeliikide loetelu tegelikult töötlemist vajavate andmetega ja andmekogu põhimääruses sätestatuga. Seaduses sätestatud andmed peaksid hõlmama reaalselt töödeldavaid andmeid ning kattuma põhimääruses toodud andmetega, arvestades, et põhimäärusega ei tohi laiendada andmetöötlust andmetele, mida seadusenorm ei kata.</p>	<p>kategooriad ja põhimääruses töödeldavad andmed konkreetselt. Kehtiva seaduse § 9 lõige 2 nimetab <u>üldiselt andmekoosseisud</u>, mis PÄIS-i kantakse. Need sisaldavad teatud osas isikuandmeid, kuid mitte täielikult. Loodav PäästeS § 9 lõige 1¹ reguleerib aga kitsalt just isikuandmete ulatust (ehk nimetab isikuandmete kategooriad, mida PÄIS-s töödeldakse).</p> <p>Nii eelnõu sõnastust kui ka seletuskirja põhjendusi on täpsustatud ja täiendatud.</p> <p>Punkti 1 sõnastust on täpsustatud selliselt, et lisatud on ka teenistuskoha andmed (struktuuri allüksus, valvekoosseisu number ja ametinimetus).</p> <p>Punktist 2 on ehitise tulekahju andmed ära võetud, sest need on kaetud päästesündmusega. Selgitame, et päästesündmus on sätestatud PäästeS § 3 lõikes 1 ning hõlmab nii ehitise tulekahju kui ka demineerimistööd. Seega eelnõu § 9 lõike 1¹ punktis 2 ei ole vaja eraldi välja tuua ehitise tulekahju ja demineerimistööd. Tulekahju tekkepõhjuse andmed on seotud isikuandmetega sel määral, et kogutakse tulekahju põhjustaja andmeid (eelnõus kaetud nüüd päästesündmuse põhjustaja andmetega, uus punkt 3).</p> <p>Punkt 4 (tulekahjus hukkunu karistatuse andmed) on eelnõust välja jäetud, kuna</p>
--	---

	<p>Päästeametil puudub vajadus nimetatud info kogumiseks. Päästeamet teeb ennetustööd inimeste teadlikkuse tõstmiseks, et oleks tagatud ohutusnõuete järgimine ning nimetatud andmete kogumine ei ole põhjendatud.</p> <p>Punkti 6 (eel nõus punkt 5) on muudetud selliselt, et volitus on antud päästesündmusel hukkunu, vigastatu, päästetu, evakueeritu ja pääsenu üldandmete töötlemiseks – see katab nii vanuse kui ka soo. Veas uppunud isiku kohta hõlmab see ka isikukoodi, elukohta ja emakeelt.</p> <p>Selguse huvides muutsime sotsiaalse <i>olukorra</i> andmed sotsiaalse <i>tausta</i> andmeteks, sest töödeldavad andmed on konkreetselt seotud isiku sotsiaalse taustaga (nt sotsiaalne staatus, eelnev kokkupuude sotsiaaltöötajaga, sotsiaalne käitumine jne). Täpsemalt on selgitatud seletuskirjas. Seletuskirjas on ka toodud, millistest allikatest need andmed pärineda võivad (sotsiaaltöötaja, sugulased, naabrid, isik ise). Seejuures ei ole mõistlik konkreetselt kõiki andmeid meie hinnangul seaduse tasandil välja tuua, vaid piisab kui seaduses nimetada üldisemalt ja põhimääruses täpsemalt, mis andmeid töödeldakse.</p>
<p>10. Eelnõu § 1 punktiga 8 täiendatakse PäästeS § 9¹ lõikega 1¹, mille punkti 1 järgi töödeldakse HK SOS-s hädaabiteate või abi- ja infoteate esitaja üldandmeid. Samas näeb andmekogu kehtiva põhimääruse § 5¹ lõike 1 punkt 4 ette hädaabiteate esitaja kohta ka eriliigiliste isikuandmete töötlemise ehk kogutakse teavet ka puude, haiguse ja muu lisainfo kohta, kui kasutatakse lühisõnumi teenust. Seletuskirja järgi kuuluvad hädaabiteate või abi- ja infoteate edastaja kohta</p>	<p>Arvestatud.</p>

<p>kogutavate üldandmete hulka eriliigilised isikuandmed. Oleme eespool juhtinud tähelepanu sellele, et üldandmete hulka loetakse isiku nimi, isikukood, sugu, kodakondsus, kontaktandmed, emakeel. Terviseandmed eriliiki isikuandmetena üldandmete alla ei liigitu. Üldandmete hulka ei kuulu ka seletuskirjas mainitud abivajaja võimaliku asukoha nimetus ja aadress, kuna tegemist ei ole kontaktandmete, vaid hetke asukoha andmetega.</p> <p>Järelikult tuleks lisatavat sätet (PäästeS § 9¹ lõige 1¹) täiendada selliselt, et see annaks aluse põhimääruse § 5¹ lõike 1 punktis 4 märgitud terviseandmete töötlemiseks ning seletuskirjas mainitud asukoha tuvastamiseks ja töötlemiseks.</p>	
<p>11. Kavandatava PäästeS § 9¹ lõike 1¹ punkti 2 kohaselt töödeldakse HKSOS-s sündmusega seotud muu isiku üldandmeid ja terviseandmeid. Seletuskirjas on sündmusega seotud isiku terviseandmete töötlemist põhjendatud sellega, et isik võib hädaabiteate menetlemise jooksul omal soovil esitada enda kohta terviseandmeid, ilma et Häirekeskus vastavaid küsimusi esitaks. Selgitame, et nimetatud asjaolu ei tähenda, et seadusega tuleks luua õiguslik alus isiku enda poolt sündmuse käigus esitatud terviseandmete töötlemiseks, kuna nende andmete kogumine ei kuulu andmekogu pidamise eesmärkide hulka. Lisaks on seletuskirjas märgitud, et algselt teate edastajana või sündmusega seotud isikuna määratletud isikust võib sündmuse käigus kujuneda abivajaja. AKI ei saa nõustuda sellega, et andmeid kogutakse n-ö igaks juhuks. Kui isikust saab abivajaja, alles siis tekib vajadus ja seega õiguslik alus tema terviseandmeid töödelda.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>12. HKSOS kehtiva põhimääruse § 1 lõige 2 viitab andmekogu andmete kasutamisel PäästeS § 9¹ lõikes 1 sätestatule lisaks veel analüüsimisele ja statistilistele eesmärkidele. Samas kuulub PäästeS § 9¹ muutmisele, mille raames täiendatakse sätet ja lisatakse juurde osa, mis just puudutabki Häirekeskuse ülesannetega seotud analüüse Häirekeskuse töö korraldamiseks. Seega, kui silmas on peetud analüüsimist, siis on põhimääruse § 1 lõikes 2 toodud viide mõttetu. Samas, kui andmeid kasutatakse ka statistilistel eesmärkidel, siis tuleks PäästeS volitusnormi lisada ka statistika tegemise eesmärk. Seega palume vaadata üle ja täiendada seaduse eelnõu selliselt, et kõik põhimääruses toodud eesmärgid oleksid volitusnormiga kaetud, arvestades, et määrusega ei saa laiendada seaduse volitusnormi.</p> <p>Eelnev puudutab ka PÄIS põhimääruse § 2 lõiget 2. Volitusnorm näeb eesmärgina ette analüüse, kuid põhimääruses on toodud eesmärgina ka statistika tegemine koos teiste Päästeameti sisemise töökorralduse jaoks peetavate infosüsteemide andmetega. Lisaks tuleks üle vaadata ka PÄIS</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Eelnõus on andmekogude eesmäärke täpsustatud.</p> <p>Rakendusaktide kavandites on samuti muudatused tehtud. Juhime tähelepanu, et PÄIS põhimääruse osas on ilmselt mõeldud § 1 lõike 2 sõnastust, mitte § 2 lõiget 2.</p> <p>PÄIS põhimääruse § 5¹ lõikes 5 toodud andmelao eesmärk on meie hinnangul kooskõlas eelnõu volitusnormis toodud andmekogu</p>

<p>põhimääruse § 5¹ lõige 5, kus on toodud andmelao eesmärk. Siinjuures peame vajalikuks rõhutada, et andmelao eesmärk ei tohi olla laiem, kui on seaduse volitusnormis toodud andmekogu eesmärk.</p>	<p>eesmärgiga. Eelnõu § 1 punkti 4 kohaselt lisatakse seadusesse punkt, mille kohaselt on päästeinfosüsteem andmekogu, kus töödeldakse andmeid, et koostada Päästeameti ülesannetega seotud analüüse ja statistikat. PÄIS põhimääruse § 5¹ lõike 5 teise lause kohaselt peetakse andmeladu, et analüüsida elukeskkonna turvalisust ja ohutegureid, arendada teenuseid, toetada poliitikakujundamist ning vastata teabenõuetele. Need on kõik seotud Päästeameti ülesannetega.</p>
<p>13. Eelnõu § 4 muudab KorS § 35¹. Selle paragrahvi lõikega 3 sätestatakse salvestiste säilitamise tähtajaks vähemalt üks kuu salvestamisest arvestades, kuid kõige kauem üks aasta. Selgusetuks jääb, kui kaua tegelikult andmeid säilitatakse ja kes ning kuidas otsustab, kaua konkreetset salvestist säilitatakse. Põhimääruse § 8 lõige 2 sätestab salvestiste säilitamise tähtajaks üks aasta.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Eelnõu sõnastust on muudetud järgmiselt: „(3) Häirekeskus säilitab hädaabinumbri 112 või riigiinfonumbri 1247 edastatud teabe salvestist üks aasta teabe salvestamisest arvates.“.</p> <p>Tähtaeg on selline, et vajaduse korral oleks võimalik vastata teabenõuetele, teate edastaja järelepärimisele olukorra lahendamise kohta või teha järelevalvet abi- ja infoteate menetlemise üle. Seletuskirja on täiendatud.</p>
<p>14. Samuti juhime tähelepanu PÄIS põhimääruse § 5 lõikele 2, mille puhul on tegemist sisutühja, mitteregulatiivse normiga. Õigus teistelt asutustelt või isikutelt andmeid saada ei saa tuleneda andmekogu põhimäärusest, vaid seaduse menetlusnormidest, mis asutuste tegevusele kohalduvad. Ühtlasi on PÄIS põhimäärus § 2 lõike 2 puhul tegemist üleliigse sättega, mis lihtsalt kordab AvTS § 43⁴ lõiget 2, mis annab andmekogu vastutavale töötlejale õiguse volitada edasi andmekogu andmete töötlemist. Samas põhimääruse § 8 lõige 1 kohaselt määrab vastutav töötleja andmete kandmiseks andmekogusse volitatud isiku, kuid ei ole selge, kellega on</p>	<p>Arvestatud ja anname selgituse.</p> <p>Juhime tähelepanu, et PÄIS põhimääruse § 2 lõike 2 asemel on mõeldud ilmselt § 2 lõiget 3, mille kohaselt võib infosüsteemi vastutav töötleja volitada andmete töötlemise teisele riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusele,</p>

<p>tegemist. Juhul kui volitatud isik on oma töötaja, siis töötaja puhul ei ole tegemist AvTS mõistes andmete töötlemise volitamisega.</p>	<p>avalik-õiguslikule juriidilisele isikule või hanke- või halduslepingu alusel eraõiguslikule isikule vastutava töötaja ettenähtud ulatuses. PÄIS põhimääruse § 2 lõige 2 sätestab, et infosüsteemi volitatud töötaja on Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (edaspidi <i>volitatud töötaja</i>) ja see ei saa olla üleliigne säte.</p> <p>PÄIS põhimääruse § 8 lõige 1 tuleb meie hinnangul alles jätta, sest PäästeS eelnõu kohaselt hakatakse PÄIS-i kandma ka ulatusliku evakuatsiooniga seotud andmeid. Võib juhtuda, et evakuatsioonikohas ei saa olema ametnikku, kellel on juurdepääs andmekogule ja kes vastavaid andmeid sisestaks, vaid selleks volitatakse nt vabatahtlik päästja.</p>
<p>15. Lisaks eelnevale peame vajalikuks rõhutada, et kui avaliku ülesande täitmise käigus töödeldakse isikuandmeid, siis peab töötlemise alus tulenema selgelt seaduse sättest. Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse PäästeS § 3 lõiget 1³, millega täiendatakse ennetustöö mõistet. Seletuskirjas on täpsustatud, et muudatuse eesmärk on võimaldada Päästeametil ennetustöö tegemiseks töödelda andmeid, sh isikuandmeid ka merepäästesündmuste kohta ilma, et nad ise sündmuse lahendamisel osaleks. Seega peab ennetustöö tegemiseks vajalike isikuandmete töötlemise õiguslik alus tulenema seaduse sättest – ei piisa sellest, kui isikuandmete töötlemisele viidatakse seletuskirjas.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Isikuandmete töötlemise õiguslik alus on kaetud eelnõu § 1 punktis 5 toodud § 9 lõike 1¹ punktiga 7 (vees uppunu terviseandmed seoses uppumisega ning võimaliku vees uppumisega seotud riskikäitumise ja sotsiaalse tausta andmed).</p>
<p style="text-align: center;">Päästeamet, 22.05.2025 nr 2-2/2603-1 Kontaktisik: Kätlin Tänavots (55670809; katlin.tanavots@paasteamet.ee)</p>	
<p>1. Kehtiva päästeseaduse (edaspidi PäästeS) § 9 lg 2 nimetab päästeinfosüsteemi kantavad andmed. Eelnõu kohaselt täiendatakse PäästeS-i paragrahvi § 9 lõikega 1¹ punktidega 1-8. Kehtiv PäästeS § 9 ei sätesta, et päästeinfosüsteemi kantakse ja töödeldakse ulatusliku evakuatsiooni andmeid. Kui § 9 lg 1¹ punkt 2 sätestab kohustuse töödelda ulatusliku evakuatsiooniga seotud isiku üldandmeid, siis tuleks täiendada §-i 9 eelnimetatud osas.</p>	<p>Arvestatud.</p>

<p>2. Eelnõu § 9 lõike 1¹ punkti 2 kohaselt töödeldakse päästesündmuse, ehitise tulekahju, demineerimistöö või ulatusliku evakuaatsiooniga seotud isiku üldandmed. Selgitame, et päästesündmus on sätestatud PäästeS § 3 lõikes 1 ning hõlmab nii ehitise tulekahju kui ka demineerimistööd. Seega eelnõu § 9 lõike 1¹ punktis 2 ei ole vaja eraldi välja tuua ehitise tulekahju ja demineerimistööd.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>3. Eelnõu § 9 lõike 1¹ punktide 4 ja 5 kohaselt töödeldakse tulekahjus hukkunu karistatuse andmeid ja vees uppunu terviseandmed ning võimaliku vees uppumisega seotud riskikäitumise ja sotsiaalse olukorra andmed. Palume seletuskirjas täpsustada, kas tulekahjus ja vees elu kaotanud isikuandmeid (vanus, sugu) ei tohi töödelda, kui sama lõike punktis 6 nimetatud päästesündmusega seotud isiku üldandmeid tuleb töödelda vaid siis, kui isik on päästesündmusel vigastatu, päästetu, evakueeritu või pääsenu.</p> <p>Eelnõu § 9 lõike 1¹ punkti 6 kohaselt töödeldakse päästeinfosüsteemis päästesündmusel vigastatu, päästetu, evakueeritu ja pääsenu isikuandmena sugu.</p> <p>Päästeinfosüsteemi asutamine ja päästeinfosüsteemi pidamise põhimääruse § 6 lg 3 p 10 ja lg 4 p 10 järgi kantakse infosüsteemi päästetöö/demineerimistöö andmetena hukkunu, vigastatu, päästetu, evakueeritu ja pääsenu andmed, sealhulgas nende arv, vanus ja sugu. Põhimääruse § 6 lg 3 p 11 kohaselt kantakse lisaks päästetöö juhi hinnang sündmuse arvatava tekkepõhjuse ning oletatava põhjustaja kohta, sealhulgas ees- ja perekonnanimi, telefoninumber, isikukood või sünniaeg ning elukoha aadress.</p> <p>Selgusetuks jääb, miks punktis 6 nimetatud päästesündmusel vigastatu, päästetu, evakueeritu ja pääsenu puhul töödeldakse vaid sugu, kuigi kantakse rohkem isikuga seotud isikuandmeid. Palume viia eelnõus vastavusse päästeinfosüsteemi kantavad ja töödeldavad isikuandmed.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Eelnõud on täiendatud ja täpsustatud, mh on eraldi välja toodud punktidenä päästesündmusel hukkunu, vigastatu, päästetu, evakueeritu ja pääsenu üldandmed (mille alla läheb ka vanus ja sugu) ning päästesündmuse põhjustaja üldandmed.</p>
<p>4. Täpsustada eelnõu § 1 p 15 lisatava paragrahvi § 31 lõige 3 järgmises sõnastuses: „(3) Kiireloomuline missioon käesoleva seaduse tähenduses on päästemeeskonna liikme lähetamine teise riigi territooriumile päästetööle või demineerimistööle, mis eeldab valmidust reageerida üldjuhul kuni 24 tunni jooksul pärast kiireloomulisel missioonil osalemise otsust.“</p> <p>Eelnõu § 1 p 15 lisatav paragrahv § 31 lõige 3 sätestab, et kiireloomuline missioon päästeseaduse tähenduses on lähetamine teise riigi territooriumile päästetööle või demineerimistööle, mis</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid</p>

<p>eeldab valmidust reageerida üldjuhul kuni 24 tunni jooksul pärast kiireloomulisel missioonil osalemise otsust.</p> <p>Päästeamet on kiireloomulise missiooni ja missiooniks valmistumist korraldav asutus. Kiireloomulisele missioonile lähetab Päästeamet päästemeeskonna reservi liikme ja neid ei lähetata oma põhitöökohalt näiteks kiirabist või politseist, seetõttu teeb Päästeamet ettepaneku täiendada sõnastust ja tuua välja, keda lähetatakse kiireloomulisele missioonile, sarnaselt § 31¹¹ lõikes 2 sätestatule, kus on täpsustavalt välja toodud, et kiireloomulisele missioonile lähetatakse päästemeeskonna liige.</p>	<p>kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>5. Palume korrigeerida eelnõu seletuskirja. Eelnõu seletuskirja lk 6 sedastab: „Eelnõu § 1 punkti 2 kohaselt tuuakse PäästeS-i § 5 lõike 1 punktis 8 selgemalt välja kohaliku omavalitsuse üksuste (edaspidi KOV üksus) võimalus iseseisvalt ilma Päästeameti osaluseta üksikelamu, abihoone ja suvila ehitus- ja kasutuslubasid väljastada ning ehitus- või kasutusteatise eelnõusid kooskõlastada. Tegemist ei ole sisulise muudatusega.</p> <p>Kehtiva TuOS-i § 5 lõigete 11 ja 12 kohaselt saab KOV üksus ilma Päästeameti kooskõlastuseta väljastada üksikelamu, abihoone ja suvila ehitus- ja kasutuslubasid ning ehitus- või kasutusteatise eelnõusid kooskõlastada või nendest keelduda. Kuna PäästeS sellele otsesõnu ei viita, on praktikas tekkinud küsimus, kummast normist tuleb lähtuda. Õigusselguse tagamiseks täiendatakse PäästeS-i sõnastust, et Päästeamet annab kooskõlastuse või väljastab kasutusloa või keeldub nendest vaid siis, kui KOV üksus ei kasuta TuOS-is nimetatud võimalust iseseisvalt ehitise tuleohutusnõuetele vastavust hinnata.“.</p> <p>Seletuskirjas on ekslikult selgitatud, et PÄA väljastab kasutusloa. Päästeamet aga ei väljasta kasutusluba, vaid osaleb KOV loamenetluses ühe toimingu tegijana läbi kooskõlastamise või kooskõlastamisest keeldumise. Palume eelnõu seletuskirja korrigeerida ning korrektne sõnastus on "...eelnõule kooskõlastuse andmine või sellest keeldumine kümne päeva jooksul eelnõu esitamisest arvates...".</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>6. Jätta eelnõust välja § 1 p 5 paragrahvi § 9 lõike 1¹ punkt 4. Eelnõud täiendatakse paragrahvi § 9 lõikega 1¹ punktiga 4, mille kohaselt töödeldakse päästeinfosüsteemis tulekahjus hukkunu karistatuse andmeid. Päästeamet teeb ettepaneku punkt 4 eelnõust välja jätta, kuna Päästeametil puudub vajadus nimetatud info kogumiseks. Päästeamet</p>	<p>Arvestatud.</p>

<p>teeb ennetustööd inimeste teadlikkuse tõstmiseks, et oleks tagatud ohutusnõuete järgimine ning nimetatud andmete kogumine ei ole seetõttu põhjendatud.</p> <p>Seoses eeltooduga tuleb muuta siseministri 21.12.2016 määrust nr 38 „Päästeinfosüsteemi asutamine ja päästeinfosüsteemi pidamise põhimäärus“, milles § 6 lõige 7 punkt 26 sätestab infosüsteemi kantava tulekahjus hukkunu ja vigastatu andmena eelnev karistatus, sealhulgas kehtiv karistus. Tulenevalt eeltoodust teeme ettepaneku kustutada § 6 lg 7 p 26 „eelnev karistatus, sealhulgas kehtiv karistus“.</p>	
<p>7. Päästeamet teeb ettepaneku reguleerida päästeseaduses evakuatsiooni valmistumisel ja läbi viimisel vabatahtlike päästjate ja abidemineerijate kaasamise õigus.</p> <p>Kehtiva PäästeSi § 2 lõike 5 kohaselt on Päästeametil õigus lepinguid sõlmida päästetööle, ennetustööle ja abidemineerijana kaasatute tegevuse korraldamiseks.</p> <p>Hädaolukorra seaduse (edaspidi HOS) § 16 lg 3, kohaselt korraldab ulatuslikuks evakuatsiooniks valmistumist ja selle läbiviimist Päästeamet. Sama paragrahvi lõike 5 järgi võib ulatusliku evakuatsiooni läbiviimisel Päästeamet kohaldada korrakaitseseaduse (edaspidi KORS) §-des 30, 32, 44 ja 49–51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.</p> <p>Arvestades Päästeametile lisandunud ulatusliku evakuatsiooni ülesannet, siis tuleb laiendada vabatahtlike kaasamist Päästeameti ülesannete täitmisesse, et oleks hõlmatud ka ulatuslik evakuatsioon. Hetkel menetluses oleva tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõuga muudetakse PäästeS-i ning luuakse õiguslik alus laiemaks vabatahtlike kaasamiseks. Teeme ettepaneku nimetatud regulatsioon tuua käesolevass eelnõusse.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Vabatahtlike kaasamine elanikkonnakaitse tegevustesse (sh evakuatsiooni korraldamine) on hetkel reguleeritud tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõus, mis on Riigikogu menetluses. Lisaks ulatuslikul evakuatsioonil osalemisele, on kavas vabatahtlikud kaasata ka näiteks varjumise korraldamisse. Juhul, kui tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu menetlus peaks mingil põhjusel seisma jääma või muul viisil takerduma, oleme valmis vabatahtlike kaasamise osa tõstma päästeseadusesse eraldiseisvalt.</p>
<p>8. PäästeS § 32¹ sätestab abidemineerija pädevuse. PäästeS § 32¹ lõike 1 kohaselt on abidemineerija isik, kes osaleb vabatahtlikult demineerimistööl PäästeS-s sätestatud alustel ja korras. Abidemineerija osalemine demineerimistööl on demineerija kutsega päästeametniku abistamine demineerimistööl, mis ei sisalda lõhkematerjali käitlemist, va lõhkematerjali transportiva sõiduki juhtimine (see välja) ja lõhketööde läbiviimine. Abidemineerijad osalevad ressursimahukatel demineerimistööl sündmustel ja kriiside lahendamisel. Abidemineerijate ülesanne on seega vahetult toetada demineerimistööd – käidelda varustust enne olukorra lahendust ning teha tugi- ja abitöid, näiteks autojuhtimine, varustuse hooldus, valmispanek ja</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Koostöös Päästeametiga on eelnõud täiendatud selliselt, et abidemineerijad saaksid osaleda ka ennetustööl. Muus osas leidsime, et kehtiva seaduse sõnastus ei piira abidemineerijate kaasamise võimalusi Päästeameti soovitud ulatuses.</p>

<p>kontroll ning ohuala julgestamine. Kehtiva seaduse sõnastus piirab oluliselt abidemineerijate kaasamise võimalusi lahingumoonu ohu kõrvaldamise sündmustel. Abidemineerijad ei tohi demineerija kutsega päästeametniku aidata leitud lahingumoonu transportimisel, nt tõsta maapinnalt sõidukile. PäästeS muudatus aitab vähendada kutseliste demineerijate töökoormust ja muuta efektiivsemaks lahingumoonu ohu teenuse väljakutsete teenindamist ja suurendaks üldist ohutust. Abidemineerijate kaasamine lõhkematerjali transportimisse ja ettevalmistavatesse toimingutesse vähendab demineerimisvaldkonna kriisiaja ja igapäevast töökoormust ja parandab reageerimist kriisiolukorras.</p> <p>Soovitud muudatuste tulemusel tekib abidemineerijatel õigus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • käidelda lõhkematerjali; • viia läbi iseseisvalt ennetustegevusi; • transportida lõhkematerjali ilma ametniku osaluseta (laost pommigruppi, pommigrupist EKEI jne); • identifitseerida lõhkematerjali. <p>Tulenevalt eeltoodust teeb Päästeamet ettepaneku täiendada PäästeS § 32¹.</p>	
<p>9. Kehtiv PäästeS § 3 lg 1² sätestab, et demineerimistöö käesoleva seaduse tähenduses on pommiohu, lahingumoonu ohu ja plahvatusohu tõrjumisega seotud tegevus. Kehtiv regulatsioon piirneb üksnes ohu tõrjumisega, kuid praktikas kuuluvad demineerimistöö alla mitmed olulised tegevused, mille käigus tuvastatakse, välistatakse või hinnatakse võimalikku plahvatusohtu olukorras, kus otsest ohtu veel ei ole. Praktikas demineerimistöö hõlmab lisaks sageli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ennetavaid kontrollkäike enne avalikke üritusi; • VIP-kaitsetegevustel pommiohu välistamist; • lõhkeainete otsingut teenistuskoe abil; • kahtlase saadetise hindamist olukorras, kus eseme plahvatusoht pole veel kinnitust leidnud; • visuaalset ja tehnilist kontrolli (sh röntgen, endoskoop). <p>KorS eristab ohu ennetamist, ohu väljaselgitamist ja ohu tõrjumist või korrariikkumise kõrvaldamist. Tänapäevased demineerimistöö tegevused aga hõlmavad kõiki eeltoodut, kuid neid tegevusi ei toeta kehtiv demineerimistöö mõiste. Lähtuvalt eeltoodust teeme ettepaneku laiendada demineerimistöö mõistet PäästeS-s, et see hõlmaks ka ohu ennetamise ja väljaselgitamise tegevusi.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Demineerimistöö mõistet on koostöös Päästeametiga täpsustatud.</p>

Politsei- ja Piirivalveamet, 1-6/3136-3 22.05.2025

Kontaktisik: katreen.siirma@politsei.ee

1. EN § 1 punkt 5 alusel täiendatakse päästeseaduse (edaspidi *PäästeS*) § 9 lõikega 1¹ järgmises sõnastuses: „(1¹) Päästeinfosüsteemis töödeldakse järgmisi isikuandmeid:...“.

EN menetlemise käigus oli töödeldavate andmete hulgas ka sündmusega seotud isiku tagaotsimise ja tagaotsimise põhjuse andmed. PPA juhtis siis tähelepanu, et teadmata kadunute puhul ei saa kasutada mõistet „tagaotsimine“. Hetkel seda punkti aga EN-s ei ole. EN-st ei nähtu, et neid andmeid töödeldaks ka hädaabiteadete ning abi- ja infoteadete andmekogus.

Jätkuvalt peame vajalikuks, et Häirekeskus teate vastu võtmisel teeks päringu POLIS-sse kontrollimaks, kas helistaja või abi vajav isik on teadmata kadunud isik või tagaotsitav. Sellel põhjusel on Häirekeskusel ka POLIS põhimääruse § 19 lõike 2 punkti 10 alusel juurdepääs POLIS otsimise andmestikule.

2. EN § 1 punkt 14 alusel täiendatakse PäästeS § 13² lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses: „(5) Päästeamet võib kiirabibrigaadi teate alusel kohaldada vahetut sundi, et abistada kiirabibrigaadi tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 61 lõike 2 alusel valdusesse sisenemisel.

(6) Pärast käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel valdusesse sisenemist piirab Päästeamet võimaluse korral valdusele juurdepääsu, tagamata edasist valvet.“

Kuna PäästeS plaanitakse muuta selliselt, et PääA võib abistada kiirabibrigaadi valdusesse sisenemisel, siis võiks luua seadusesse ka ühese aluse, millega PääA võib abistada PPA-d (nt uste-akende avamisel või muude takistuste kõrvaldamisel, aga ka nt politseiametniku kuuendale korrusele tõstmisel, veevarustuse tagamisel veekahurile) kirjalikku taotlust koostamata.

Mittearvestatud.

Kuivõrd HÄK ei tee enam politsei pädevuses oleva teatega seotud isikute ja objektide tagaotsimise kohta päringuid, ei kajastu see ka enam eelnõus. Vastavad muudatused tehti ka HÄKi põhimääruses, POLIS põhimääruses ja HKSOS põhimääruses. Muudatused on asutuste vahel varasemalt kokku lepitud.

PPA-sse saadeti ka eraldi selgitav kiri 26.05.25 seoses sellega, et HÄK ei päri enam neid andmeid.

Mittearvestatud.

Siseministerium antud eelnõu raames seda muudatust ette ei võta, kuivõrd ettepanek vajab rohkem analüüsimist, sh tuleks selgeks teha, mis probleemi seaduse muutmise lahendatakse, milliste konkreetsete olukordade puhul saaks Päästeametit kaasata, kuidas toimuks nt kahjude hüvitamine, millised mõjud asutustele kaasneksid jms. Asutuste vahel puudub hetkel kokkulepe ja arusaamine selles osas.

Siseministerium palus selle märkuse osas ka Päästeameti seisukohta. Päästeamet toetab hetkel ametiabi korras PPA abistamist ning ei pea vajalikuks seaduse muutmist.

<p>3. EN § 1 punkt 15 alusel muudetakse PäästeS 6. peatükki, mille § 31⁵ alusel võib Päästeamet (edaspidi <i>PäA</i>) nõuda, et päästemeeskonna reservi liikme kandidaat täidaks isikuankeedi. EN-st ei nähtu selgelt, kes kontrollib ankeedis esitatud andmeid. Seletuskirja (edaspidi <i>SK</i>) kohaselt on see õigus nii PäA-l kui ka PPA-l, mis on ka mõistlik. Palume korrektsuse huvides need lisada ka EN-sse.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>4. SK lk 28 on viidatud, et „hakkavad päästemeeskonna ja selle reservi liikmed... täitma ülesandeid...mida ei saa ega tohi võimaldada teha näiteks isikul, kelle käitumine või eluviis võib ohustada tema enda või teise isiku turvalisust“, kuid selliste asjaolude tuvastamist EN ette ei näe.</p> <p>EN § 1 punkt 15 alusel sõnastatava PäästeS § 31⁶ lg 3 kohaselt võivad PPA ja PäA § 31³ lõigete 1 ja 2 nõuetele vastavuse kontrollimiseks töödelda mh:</p> <p>6) andmed seotuse kohta organisatsiooni või liikumisega, mille tegevus eirab avalikku korda või on suunatud Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vägivaldsele muutmisele, territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele rikkumisele, vägivaldsele võimuhaaramisele või põhiseadusliku korra vägivaldsele muutmisele;</p> <p>7) andmed välispiiri ületamise ja välisriigis viibimise kohta, et tuvastada kandidaadi või liikme viibimine välisriigis, mis on kantud riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse § 19 lõike 3 alusel kehtestatud nimekirja;</p> <p>8) andmed välisriigi luure- või julgeolekuteenistusega seotuse kohta.</p> <p>§ 31³ lõigetes 1 (keda võib võtta liikmeks) ja 2 (keda ei tohi võtta liikmeks) on toodud ammendav loetelu. Ülalnimetatud andmed loetelus tooduga otsest puutumust ei oma. Seega tuleb luua laiem otsustusvõimalus PäA-le reservi liikmeks võtmise otsustamisel (nt arvestada § 31⁶ lg 3 nimetatud asjaolusid), loetelu täiendada nõuete osas või ülalnimetatud kolme punkti kontrollimine EN-st välja jätta.</p>	<p>Selgitus pärast II kooskõlastusringi: Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>5. EN § 3 alusel täiendatakse karistusseadustikku (edaspidi <i>KarS</i>) §-ga 278¹ järgmises sõnastuses:</p>	<p>Anname selgituse.</p>

<p>„§ 278¹. Häirekeskuse töö häirimine</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Vale hädaabiteate teadvalt edastamisega Häirekeskuse töö häirimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga. (2) Sama teo eest, kui see on toime pandud korduvalt, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga. (3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 10 000 eurot.“. <p>SK lk 40 kohaselt on „kavandatava KarS § 278¹ puhul tegemist mitteammendava loeteluga väärteokoosseisuga. Kuna tegemist on teodeliktiga, siis piisab süüteo koosseisu täitmiseks Häirekeskuse tegevust häiriva teo toimepanemisest, mis seisneb ilma tegeliku hädaabivajaduseta hädaabinumbri 112 pöördumises. Sealjuures ei ole oluline tõendada kausaalsust, kas konkreetsel juhul jäi keegi sellise tegevuse tulemusena abist ilma või abi saamine viibis märkimisväärselt.“.</p> <p>Esitatud dispositsiooni puhul ei saa rääkida, et tegemist on teodeliktiga. Kui see nii oleks, siis tuleks piirduda nt sõnastusega – Häirekeskusele vale hädaabiteate teadvalt edastamise eest. Kui räägitakse Häirekeskuse töö häirimisest, siis on tegemist juba ka tagajärjedeliktiga ehk tuleb tõendada, et Häirekeskuse töö sai häiritud. Ilmselt on loetud Riigikohtu lahendit § 278 osas, mille puhul on tegemist 2 alternatiivse süüteo koosseisuga - teadvalt vale väljakutse tegemine ja teadvalt vale väljasõidu põhjustamine. Neist esimene on teodelikt ja teine tagajärjedelikt.</p> <p>SK al lk 40 selgitatakse: „Objektiivse koosseisu moodustab Häirekeskuse töö häirimine vale hädaabiteate edastamisega. Häirekeskuse tööd häirivate koosseisupäraste tegudena näevad eelnõu koostajad eelkõige juhtusid, mille puhul: 1) hädaabinumbrit kuritarvitatakse ja sellega häiritakse teenuse osutamist; 2) kõne tehakse teadlikult abivajaduseta.</p> <p>Esimesel juhul võib näiteks helistatakse, et päästekorraldajat sõimata, ähvardada vms. Sellise teo mõju on teenuse osutamise halvamine läbi päästekorraldaja psühholoogilise mõjutuse. Teisel juhul võib kõne tegemisele järgneda kohene kõne katkestamine ühenduse loomise järgselt või teadlik vaikimine ehk nn „tirtsutamine“. Siia alla kuuluvad nii juhud, kus päästekorraldaja enne kõne katkestamist veel ei jõua kõne vastu võtta, kui ka juhud, mil</p>	<p>Jääme seisukohale, et antud väärteokoosseisu puhul on tegemist teodeliktiga. Kui Häirekeskusele tehakse vale hädaabiteade (nt helistatakse selleks, et sõimata või küsida kellaega), siis sellega häiritaksegi Häirekeskuse tööd, sest Häirekeskus ei saa samal ajal vastu võtta kõnesid, mis tehakse päriselt abivajaduse eesmärgil. Seega eraldi ei tule töö häirimist tõendada. Selles osas ei olnud ka Justiits- ja Digiministeeriumil märkusi.</p> <p>Selguse huvides märgime, et vale hädaabiteate sisu on kavas rakendusaktis täpsustada järgmiselt:</p> <p><i>„(x) Vale hädaabiteatena käsitatakse teadet, mille korral ei järgne abivajadusest tulenevat Häirekeskuse, Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti või kiirabi tegevust.“.</i></p> <p>Seejuures märgime, et sõimamine, ähvardamine, aga ka nt kellaaja küsimine on vale hädaabiteatega kaetud. Need näited on varasemalt Justiits- ja Digiministeeriumiga läbi räägitud. Ühine nimetaja „vale hädaabiteade“ sai välja pakutud just Justiits- ja Digiministeeriumi poolt.</p>
---	--

<p>ühendus luuakse ja päästekorraldaja jõuab kõne vastu võtta, mis seejärel katkestatakse. Samuti võib teadlikult abivajaduseta kõnede alla liigitada näiteks kõned, mille puhul helistatakse selleks, et küsida kellaaega või tehakse telefoniga rumalusi – toimub mingisugune suhtlus päästekorraldajaga ehk räägitakse midagi ja sealjuures on arusaadav, et hädaabinumber 112 ei ole juhuslikult valitud...Mõiste vale hädaabiteade sisu avatakse hädaabiteadete menetlemise korras (vt eelnõu seletuskirja lisa – rakendusaktide kavandid). Selle kohaselt käsitatakse vale hädaabiteatena teadet, mille korral ei järgne Häirekeskuse, Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti või kiirabi tegevus.“</p> <p>Juhime tähelepanu, et „vale hädaabiteade“ ei saa kuidagi hõlmata sõimamist ja ähvardamist, samuti kellaaja küsimist. Kui soovitakse ka selliste tegevuste eest vastusele võtta, siis võiks sõnastada selle sätte nt:</p> <p>(1) Vale hädaabiteate teadvalt edastamise või muul viisil Häirekeskuse töö häirimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.</p>	
<p>6. EN § 8 alusel täiendatakse väärteomenetluse seadustiku § 52 lõikega 8¹ järgmises sõnastuses: „(8¹) Karistusseadustiku §-s 278¹ ettenähtud väärtegude kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.“.</p> <p>SK lk 43 selgitatakse: „Kavandatava väärteokoosseisu kohtuväline menetleja on eelnõu kohaselt PPA (vt eelnõu § 8). Arvestades KarS § 278 lõike 1 alusel menetletud juhtumeid ja Häirekeskuse esitatud andmeid, jääb aastas esitatavate väärteoteadete arv alla paarisaja, mis ei tähenda PPA-le menetluskoormuse märkimisväärset kasvu ega vajadust palgata täiendavat personali. Kuna Häirekeskus kehtiva õiguse kohaselt väärteigusid ei menetle, ei ole otstarbekas asutusele uut ülesannet anda. Menetluspädevuse loomine Häirekeskuses tähendaks täiendavat personalikulu ja väljaõpet, samuti puudub Häirekeskusel juurdepääs PPA kasutuses olevatele andmekogudele, milles sisaldub menetluseks vajalik teave.“</p> <p>PPA juhtis juba VTK tagasisides tähelepanu, et selle väärteo kohtuväline menetleja peab olema PpA, mitte PPA. Sama kordasime antud EN väljatöötamise ajal ning jätkuvalt oleme samal seisukohal. Endiselt jääb arusaamatuks, miks peaks PPA hakkama Häirekeskuse ametnikelt</p>	<p>Mittearvestatud, anname selgituse.</p> <p>Päästeamet ei ole ülesande täitmiseks sobiv, kuna viib praktikas väärteomenetlusi läbi vaid tuleohutuse valdkonnas. Kuigi VTM-s on hetkel ka Päästeametil KarS § 278 väärteo menetluspädevus, ei ole praktikas Päästeamet menetlenud ühtegi KarS § 278 väärtegu. Neid on menetlenud PPA. Seega pole mõistlik anda menetluspädevust Päästeametile.</p> <p>Kuna teema tõstatas nii VTK kui ka eelnõu väljatöötamise ajal, paluti selles osas eraldi ka SIM juhtkonna seisukohta. SIM juhtkond jäi 2024. aastal seisukohale (teavitati ka PPA juhtkonda), et menetlejaks jääb PPA.</p>

<p>tunnistusi võtma, küsima hinnangut takistamise kohta, tegema päringuid salvestite saamiseks jne.</p> <p>Tulenevalt VTMS § 52 lõikest 8 on PÄA-l täna ka KarS §-s 278 sätestatud väärteto menetluspädevus. Siinkohal jääbki arusaamatuks, miks tuuakse SK-s välja ainult PPA statistika kõnealuste menetluste kohta, PÄA osas aga mitte. Kui SK-s leitakse, et paarisaja väärtetoete menetlemine ei tähenda PPA-le menetluskoormuse märkimisväärset kasvu, siis ilmselt mitte ka PÄA-le. Samuti jääb arusaamatuks, millist teavet antud kontekstis silmas peetakse ja millistes PPA kasutuses olevates andmekogudes see sisaldub.</p> <p>Arvestades EN-s esitatud KarS § 278¹ sätestatud koosseisu ja seletuskirjas toodud selgitusi on nende väärtetega tulemuslik menetlemine kaheldav.</p>	
<p>7. Lisa 1 (rakendusakti kavand) § 3 alusel muudetakse Siseministri 21. detsembri 2016. aasta määrust nr 38 „Päästeinfosüsteemi asutamine ja päästeinfosüsteemi pidamise põhimäärus“. Siseministri 21. detsembri 2016. aasta määruses nr 38 „Päästeinfosüsteemi asutamine ja päästeinfosüsteemi pidamise põhimäärus“ tehakse järgmised muudatused:</p> <p>1) paragrahvi 7 lõike 2 punkti 5 täiendatakse peale sõna „üle“ lauseosaga „ning tulekahjus hukkunud ja vees uppunud isiku andmed ennetustöö tegemiseks;“;</p> <p>2) paragrahvi 7 lõiget 2 täiendatakse punktiga 17 järgmises sõnastuses:</p> <p>„17) kohtuekspertiisi infosüsteemi volitatud töötaja esitab tulekahjus hukkunud ning vees uppunud isiku andmed ennetustöö tegemiseks.“.</p> <p>Kehtiva määruse § 7 lõike 2 punkti 2 kohaselt esitab PÄA-le pandud ülesannete täitmiseks infosüsteemi andmeid politsei andmekogu vastutav töötaja tulekahjus hukkunu ja vigastatu andmed ning vees uppunud isiku ja uppumisega seotud veeõnnetuse andmed ennetustöö tegemiseks. EN-ga pannakse rahvastikuregistri vastutavale töötajale ja kohtuekspertiisi infosüsteemi volitatud töötajale samuti kohustus esitada vees uppunud isiku andmeid.</p> <p>Tulenevalt kõnealuse määruse § 6 lõike 1 punktist 8 kantakse päästeinfosüsteemi vees uppunud isiku ja uppumisega seotud veeõnnetuse andmed, milleks sama paragrahvi lõike 9 kohaselt on:</p> <p>1) sugu;</p> <p>2) isikukood;</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Märkus on asjakohane ja vaadatakse täpsemalt määruse eelnõu koostamisel üle. Põhimõte on, et andmeid saab esitada oma pädevuse piires.</p>

<p>3) emakeel; 4) sotsiaalne staatus; 5) elukoht; 6) eluviis, näiteks kas isik elas üksi ja millist tüüpi eluasemes; 7) ujumisoskus; 8) riietus; 9) eelnev kokkupuude sotsiaaltöötajaga; 10) tervises seisundi seos uppumisega; 11) uppumisele vahetult eelnenud tegevus ja riskikäitumine, sealhulgas joobeseisund ja uppumisohtu põhjustav käitumine; 12) veeõnnetuse toimumise aeg ja asukoht; 13) uppunu leidmise aeg ja asukoht; 14) väliskeskkonna kirjeldus; 15) rannavalve olemasolu uppumiskoha vahetus läheduses; 16) päästevahendi olemasolu veekogu lähiümbruses; 17) laste puhul järelevalve olemasolu veekogu juures viibimisel; 18) asustustihedus ja sündmuskoha ümbruses teiste inimeste olemasolu; 19) veesõiduki ja päästevahendite kasutamine; 20) eelnev teade uppunu kadumisest; 21) viimane teadaolev kontakt uppunuga; 22) uppunu surmaaeg; 23) uppunu surma põhjus; 24) menetlust läbiviiva politseiametniku ametikoht ja telefoninumber.</p> <p>Viidatud loetelu ei muudeta. Jääb ebaselgeks, milliseid isikuandmeid edastab PPA ning milliseid rahvastikuregister ja EKEI. Uppumisega seotud veeõnnetuse andmeid peab jätkuvalt esitama PPA. PPA on erinevate nõupidamiste raames välja toonud, et PPA kõiki neid andmeid ei kogu, seega ei saa PPA neid ka edastada. Seega tuleks ka seda loetelu või andmeandjat täpsustada.</p>	
<p align="center">Häirekeskus, 22.05.2025 nr HK 2.-1/334-1 Kontaktisik: Annika Jõgiste-Johanson (Annika.Jogiste-Johanson@112.ee)</p>	
<p>1. Eelnõu paragrahvi 1 punktiga 8 täiendatakse päästeseaduse paragrahvi 9¹ lõikega 1¹. Eelnõu seletuskirjas on paragrahvi 9¹ lõike 1¹ punkti 2 juures välja toodud järgnev: „Need andmed</p>	<p>Arvestatud.</p>

<p>jäävad salvestisele, mida Häirekeskus säilitab HKSOS-i põhimääruse § 8 lõike 2 kohaselt kaks aastat ja alles seejärel kustutatakse.“ Viitame siinkohal seletuskirjas olevale ebatäpsusele. Siseministri 21.12.2016 määruse nr 36 „Hädaabiteadete ning abi- ja infoteadete andmekogu põhimäärus“ § 8 lõike 2 kohaselt säilitatakse kõneside salvestisi aga andmekogus üks aasta andmete andmekogusse kandmisest arvates ja alles seejärel kustutatakse (§ 8 lg 5). Palume seletuskirja vastavalt muuta.</p> <p>Eelnõu seletuskirjas on paragrahvi 9¹ lõike 1¹ punktis 3 selgitatud, et sündmuse lahendamise seotud isiku, hädaabiteate menetleja ning abi- ja infoteate menetleja üldandmed on pääste või politsei poolt abi osutanud isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood ja telefoninumber ning Häirekeskuses hädaabiteate menetleja ees- ja perekonnanimi ning isikukood. Palume muuta seletuskirjas toodud andmete loetelu. Selgitame ning täpsustame, et vastavateks andmeteks on Häirekeskuse poolt välja saadetud abiandjate edastatavad andmed, Häirekeskuses hädaabiteate ning abi- ja infoteate menetleja ees- ja perekonnanimi ning isikukood.</p>	<p>Seletuskirjas tehtud täpsustused tulenevalt Häirekeskusega kokkulepitust.</p>
<p>2. Eelnõu paragrahvi 1 punktiga 14 täiendatakse päästeseaduse § 13² uute lõigetega 5 ja 6. Eelnõu lõige 6 sätestab, et pärast käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel valdusesse sisenemist piirab Päästeamet võimaluse korral valdusele juurdepääsu, tagamata edasist valvet. Eelnõu seletuskirja kohaselt tuleb vara valve tagada eelkõige abivajaja lähedastel või nende puudumisel KOV üksusel (lk 17, viimane lõik). Häirekeskuse vaates peame vajalikuks juhtida tähelepanu asjaolule, et nii eelnõu kui ka seletuskiri ei ava, kas või millise asutuse ülesandeks jääb lähedaste või nende puudumisel KOV üksuse teavitamine.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Eelnõud ja seletuskirja on koostöös Päästeameti ja Sotsiaalministeeriumiga muudetud. Päästeameti roll piirdub vaid vahetu sunni kohaldamisega. KOV-i teatamise vajadus oleneb konkreetsest kaasusest ja olukorrast.</p>
<p>3. Eelnõu paragrahviga 3 täiendatakse karistusseadustikku paragrahviga 278¹. Sellega nähakse ette uue väärteo koosseisuna karistus vale hädaabiteate teadvalt edastamise eest, millega häiritakse Häirekeskuse tööd. Eelnõu seletuskirjas (lk 41) on märgitud, et: „Selle kohaselt käsitatakse vale hädaabiteatena teadet, mille korral ei järgne Häirekeskuse, Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti või kiirabi tegevus. Selliste kõnede puhul ei soovi helistaja teavitada abivajadusest, mis on lahendatav abiandjate sekkumise või Häirekeskuse või muu osapoole nõustamisega“. Eelnõu seletuskirja lisa 1 (rakendusakti kavand 1) paragrahvi 1 punkti 3 kohaselt täiendatakse paragrahvi 5 lõikega 4¹ järgmises sõnastuses: „Vale hädaabiteatena käsitatakse teadet, mille korral ei järgne Häirekeskuse, Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti või kiirabi tegevus.“. Teeme siinkohal ettepaneku muuta planeeritava sätte sõnastust ja vastavalt eelnõu</p>	<p>Arvestatud.</p>

seletuskirja ning käsitada vale hädaabiteatena teadet, mille korral ei järgne abivajadusest tulenevat Häirekeskuse, Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti või kiirabi tegevust.	
4. Eelnõu paragrahv 4 kohaselt muudetakse korrakaitseseaduse paragrahvi 35 ¹ . Palume viidatud sättes ning vastavalt ka eelnõu seletuskirjas asendada sõnad „abi- ja infonumbril“ sõnaga „riigiinfonumbril“. Muudatuse eesmärk on tagada ühtne terminikasutus. Niisamuti on eelnõu seletuskirjas vastava sätte lõike 1 selgitavas osas kasutatud sõnastust: „/.../ ühtsel riigi infotelefoni numbril 1247/.../“.	Arvestatud.
Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus, 22.05.2025 e-kiri Kontaktisik: Anna-Maria Arras (5380 6052; anna-maria.arras@smit.ee)	
<p>Eelnõuga kavandatavate muudatustega võib SMITile kaasneda kulusid ja töid, millega seletuskirjas arvestatud ei ole. Eelnõu § 1 punktiga 3 kavandatava muudatusega kaasneb arendustööde vajadus, mida ei ole SMITiga läbi räägitud, lähtudes eeltoodust ei ole võimalik anda hinnangut, kas muudatusega kaasneb kulu ning kas vajalikud tööd on võimalik teostada 2025. aasta 1. novembriks.</p> <p>Lisaks eeltoodule puudutavad kavandatavad muudatused SMITi pääste- ja hädaabiteenuste osakonna 2025. aasta tööplaani – käesoleval hetkel tööplaani võimalikke töid planeeritud ei ole. Kuivõrd Pää ja HäK konkreetseid töid esitanud ei ole, ei võimalik hinnata muudatustega kaasnevate tööde ja kulude mahtu.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Antud märkust arutati Häirekeskusega. Häirekeskus märkis, et vajalik lahendus on tegelikult olemas, seega eraldi arendustööde vajadus puudub. Ka SMIT on eeltooduga kursis (kontakt Hipe Israel).</p>
Sisekaitseakadeemia, 29.05.2025 e-kiri Kontaktisik: Gaili Parts (gaili.parts@sisekaitse.ee)	
<p>Olete akadeemialed edastanud päästeseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Palume kaaluda võimalust sätestada Sisekaitseakadeemialed õigus saada andmeid hädaabiteadete andmekogust, sh hädaabikõnede salvestisi, õppematerjalide väljatöötamiseks. Akadeemialed võiks olla õigus kasutada hädaabikõnede salvestisi (umbisikustatult) õppetöö läbiviimiseks ja õppematerjalide välja töötamiseks.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Kehtiva praktika kohaselt annab Häirekeskus Sisekaitseakadeemialed andmeid, sh salvestisi välja päringupõhiselt ja selle jaoks on sõlmitud koostöölepe. Teadaolevalt selline lahendus probleeme ei tekita.</p> <p>Siseministeerium toetab hetkel praktikat, et andmete väljastamine toimuks jätkuvalt päringupõhiselt. Kui Siseministeerium avab HKSOS põhimääruse ligipääsetavuse teemade</p>

	tõttu, saame SKA ettepaneku vajadusel uuesti läbi kaaluda.
II KOOSKÕLASTUSRING	
Justiitsministeerium, 01.12.2025 nr 8-2/3913 Kontaktisik: Markus Ühtigi (51914873, Markus.Yhtigi@just.ee)	
<p>1. Eelnõu § 1 p 1 – sättega muudetakse kehtivas PäästeS-s toodud demineerimistööde mõistet. Kui kehtivas seaduses on demineerimistöö seotud konkreetse ohu tõrjumise või korrarikkumise kõrvaldamisega, siis eelnõu muudab mõiste avaramaks, hõlmates ka ennetusega seotud tegevuse. Seejuures sätestab järgmine lõige (§ 3 lg 1³) ennetustöö mõiste. Nii tekib seadusesse kaks sarnast mõistet – ennetusega seotud tegevuse (§ 3 lg 1²) ja ennetustöö (§ 3 lg 1³) mõiste. Palume kaaluda, kas sarnaste mõistete kasutamine tagab piisava õigusselguse.</p>	<p>Anname selgituse, täiendasime selguse huvides ka seletuskirja. Kuigi nende lõigete sõnastused on sarnased, on nende sisu siiski erinev. Muudatusettepaneku saamisel analüüsisime seda samuti ja jõudsime järelduseni, et seadust lugedes ei tohiks selles osas segadust tekkida. Demineerimistöö mõistes on ennetusega seotud tegevus konkreetselt seotud ohuga – pommiohu, lahingumoonaga ohu ja plahvatusohu ennetamine (nt kontrollkäigud enne avalikke üritusi). See on konkreetne tegevus, mida tehakse, kui saab pidada võimalikuks olukorda, mille realiseerumisel saab tekkida ohukahtlus või oht.</p> <p><i>Ennetustöö</i> päästeseaduse tähenduses on aga midagi muud. See tähendab inimeste teadlikkuse ja valmisoleku suurendamist päästesündmuste ärahoidmiseks ja sündmusteks valmistumiseks, aga ka teabe kogumist ja analüüsimist juba toimunud päästesündmuste, inimeste teadlikkuse ja valmisoleku ning otsingu- ja päästetöö või muul juhul vees uppunu kohta. Seega seadust lugedes tuleb <i>ennetustöö</i> mõiste puhul juhinduda kitsalt vaid ennetustöö definitsioonist ehk § 3 lg-st 1³ ja</p>

	demineerimistöö puhul demineerimistöö definitsioonist ehk § 3 lõikest 1 ² (mis muuhulgas sisaldab ohu ennetamisega seotud tegevust).
<p>2. Eelnõu § 1 p 1 – eelnõuga seadusesse lisatava § 3 lg 1³ kohaselt on ennetustööks inimeste teadlikkuse ja valmisoleku suurendamine ning samas ka teabe kogumine inimeste teadlikkuse ja valmisoleku kohta. Palume kaaluda, kas sätte viimane punkt on vajalik. Ennetustööks võib ilmselt pidada teadlikkuse ja valmisoleku suurendamist, kuid kas teabe kogumine teadlikkuse kohta on ennetustööks ikka vajalik?</p>	<p>Anname selgituse. Oleme seisukohal, et teabe kogumine inimeste teadlikkuse ja valmisoleku kohta on samuti oluline ja ennetustööks vajalik. Kui Päästeamet ei tea, milline on inimeste teadlikkus (ehk infot ei koguta ega analüüsita), siis pole võimalik ka ennetustööd tõhusalt teha. St kui pole n-ö algandmeid, siis ei osata ka planeerida seda, mida ennetustöö raames rohkem/vähem teha. Oluline on teada, millist tulemust soovitakse saavutada, et selle järgi tööd planeerida.</p>
<p>3. Eelnõu § 1 p 13 – sättega nähakse päästeametnikele ette õigus vaadata ilma halduskohtu loata läbi isiku eluruumi ja äriruumi väljaspool tööaega. Korrakaitseaduse kohaselt on eluruumi läbivaatamiseks kui isiku põhiõigusi intensiivselt riivava meetme kohaldamiseks vaja eelnev halduskohtu luba. Eelnõu seletuskirjas leitakse, et pääste- ja demineerimistööd on alati väga ajakriitilised ning nende puhul ei ole halduskohtu (eelneva) loa hankimine põhjendatud. Samas laiendatakse eelnõu § 1 punktiga 1 demineerimistöö mõistet hõlmates ka ohu ennetamisega seotud tegevused. Nii oleks justkui Päästeametil ka ohu ennetamiseks õiguslik alus ilma halduskohtu eelneva loata valduse läbivaatamiseks. Palume sätte sõnastust täpsustada.</p>	<p>Arvestatud. Sõnastust on täpsustatud selliselt, et Päästeametil on õiguslik alus ilma halduskohtu eelneva loata valdus läbi vaadata, kui see on vajalik 1) päästetööks või 2) pommiohu, lahingumoonu ohu või plahvatusohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks. Ohu ennetamiseks õiguslikku alust pole.</p>
<p>4. Eelnõu § 1 p 16 – ettepanek seoses päästemeeskonna reservi liikmele esitatavate nõuetega. Seletuskirjas on selgitatud, et § 31³ lg 2 punktis 6 toodud nõude eesmärk on tagada, et päästemeeskonna reservi liige on usaldusväärne ja vastutustundlik inimene, kelle käitumine ja eluviis toetavad kiireloomuliseks missiooniks valmistumist ning seal osalemist. Seda eesmärki saab loomulikult toetada, kuid ebaselgeks jääb, millega on põhjendatud päästemeeskonna reservi liikme nõuete teatud erisused võrreldes kehtivas PäästeS §-s 34 sätestatud vabatahtliku päästja või abidemineerijaga nõuetega (kõnesoleva eelnõuga § 34 ei muudeta). Näited erinevustest, millele ei ole hetkel mõistlikku selgitust:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kehtivas seaduses (§ 34 lg 1 ja 2) on nii vabatahtliku päästja kui ka abidemineerijaga nõuete loetelus konkreetse välistava tingimusena nimetatud näiteks isiku sõltuvused, 	<p>Anname selgituse. Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>

<p>psüühika- või käitumishäire jne, kuid eelnõus päästemeeskonna reservi liikme puhul neid nõudeid ei sisaldu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - eelnõus on § 31³ lg 2 p 6 (mis on nõudena väga üldsõnaline) lõppu lisatud tingimus „ohustada /.../ riigi julgeolekut või avalikku korda“ ning kehtiva seaduse § 34 lg 2 abidemineerija samalaadses sättes aga sellist lisatingimust ette ei nähta, ehkki selge on, et ka abidemineerijaks ei sobi inimene, kelle käitumine või eluviis ohustab näiteks avalikku korda. <p>Teeme ettepaneku eelnõu ja ka kehtiv seadus üle vaadata ning vajadusel sätted ühtlustada.</p>	
<p>5. Eelnõu § 1 punkt 16 (PäästeS täiendamine §-ga 31⁶) sätestab andmete töötlemise ja säilitamise ning andmete allikad nõuetele vastavuse kontrollis. Paragrahvi 31⁶ lõike 2 punkti 3 kohaselt võib Politsei- ja Piirivalveamet taustakontrolli käigus kontrollida päästemeeskonna reservi liikme kandidaadi või liikme isikusamasust ja töödelda tema järgmisi isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid: “3) andmed karistuse, karistatuse ja karistusest vabastamise ning karistuse täitmisele pööramise kohta;”.</p> <p>Seletuskirjas (lk 33) märgitakse selle kohta järgmist: “Andmed isikule määratud kriminaalkaristuste, väärteo eest määratud karistuste, karistatuse ja karistusest vabastamise ning karistuste täitmisele pööramise kohta on vajalikud, et kontrollida § 31³ lõike 2 punktides 1, 2 ja 4 sätestatud nõuetele vastavust.”.</p> <p>Kui tegemist on kriminaal- või väärteokaristustega, siis palume § 31⁶ lõike 2 punktis 3 sätestada selgelt, et tegemist on süütegude eest määratud karistustega. Praeguse sõnastuse kohaselt ei ole see üheselt arusaadav, täpsem alus selgub alles seletuskirjast. Kui eesmärgiks on hõlmata ka distsiplinaarkaristused, siis ei vasta seletuskiri eelnõus esitatud sõnastusele.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>6. Seletuskirja leheküljel 33 rõhutatakse: “Seejuures on oluline märkida, et töödeldakse andmeid ka väärteo eest määratud karistuste kohta – ka need andmed annavad pildi isiku õiguskäitlusest (suur hulk karistusi näitab, et isik käitub järjepidevalt seadusvastaselt ja pole seega usaldusväärne). PPA-l on õigus töödelda andmeid ka viimase aasta jooksul distsiplinaarsüüteo eest avalikust teenistusest vabastamise kohta. See on seotud § 31³ lõike 2 punktis 3 toodud nõude kontrollimisega.”.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja</p>

<p>Palume seletuskirja täiendada ning lisada, et töödeldakse andmeid kõigi väärtegade eest määratud karistuste kohta, sõltumata sellest, millise väärtetoime on isik toime pannud. See tähendab, et ka näiteks piletitähtaeg, jalakäija poolt helikopteri mitteandmine, peatumise või parkimise nõuete rikkumine on aluseks lugeda isik mitteusaldusväärseks. Konkreetseid näiteid aitavad kõigil lugejatel selgemalt aru saada, milles seisneb normi sisu. Rõhutada tuleb kindlasti ka seda, et väärtegade puhul karistusregistri arhiivist andmeid ei kontrollita.</p> <p>Samuti palume seletuskirja täiendada märkuste tabelis oleva tekstiga, mille kohaselt isegi juhul kui väärtegu oma olemuselt pole tõsine, aga isik paneb seda korduvalt toime, on see oluline teadmine isiku seaduskuulekuse ja usaldusväärsuse vaatest. Väga keeruline on ka konkreetsetelt sätetada, millised väärted on päästemeeskonna reservi liikme sobivuse hindamisel tingimata olulised ja millised ei ole. Samas on oluline saada isiku õiguskuulekusest terviklik pilt. Kui isikul on kehtiv karistus väärtetoime eest, tuleb hinnata, kas tegu, mille ta toime pani, on selline, et ta ei sobi päästemeeskonna reservi liikmeks, s.t ei sobi vastavaid ülesandeid täitma. Nagu öeldud, oluline on arvestada seejuures ka väärtegade toimepanemise võimalikkude korduvust.</p> <p>Palume täpsustada, mida, kui suurt arvu peetakse silmas „suure hulga“ all. Mida peetakse silmas „korduvuse“ all?</p>	<p>demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>
<p>7. Seletuskirjas märgitakse leheküljel 44, et karistusseadustiku § 278¹ alusel karistatavate tegude määratlemisel on eelnõu koostajad lähtunud Häirekeskuse teadete menetlemise korrast. Samuti on arvesse võetud Euroopa Hädaabinumbri Assotsiatsiooni (EENA) klassifikatsiooni, milles sisu põhjal eristatakse hädaabiteateid, millel on ühenduse võtmiseks sisuline põhjus, ja valesid hädaabiteateid, mis häirivad või takistavad Häirekeskuse tööd. Samuti on juhindutud valede hädaabiteadete arvu vähendamiseks kasutatavate meetmete kohta antud soovistest. Joonealuse märkusena selgub, et Häirekeskuse teadete menetlemise kord on asutusesiseseks kasutamiseks. Palusime selgitust, miks see dokument ei ole avalik. Tabelis on selgitus nüüd antud. Palume selle lisada ka seletuskirja. Erinevalt seletuskirjast ei ole tabel edaspidi Riigikogu veebilehelt, eelnõu materjalide juurest kõigile avalikult kättesaadav ja loetav: <i>“Häirekeskuse teadete menetlemise kord on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks AvTS § 35 lg 1 p 10 alusel. Siseministri 13.06.2017 määruse nr 26 „Hädaabiteadete menetlemise kord ja hädaabiteadete menetlemise toimimisele esitatavad nõuded“ § 5 lg 2 kohaselt peab teate menetleja abi välja saatmiseks hindama ohtu tervisele, elule, varale ja keskkonnale. Ohu</i></p>	<p>Arvestatud.</p>

<p><i>hindamisel kasutatakse Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti ning Terviseameti kinnitatud tüüpjuhtumeid ja juhiseid, et rakendada sündmuse lahendamiseks vajalikke meetmeid. Hädaabiteadete menetlemise kord sisaldab vastavate asutuste juhiseid ning teadete menetlemisega seonduvaid tehnoloogilisi protsesse. Lisaks sätestab viidatud määruse § 9 lg 3, et teate menetleja peab rakendama hädaabiteate menetlemise teenuse toimepidevuse tagamise meetmeid. Seda eesmärki aitab täita ka juurdepääsupiirangu seadmine hädaabiteadete menetlemise korrale.”.</i></p>	
<p>8. Eelnõu kooskõlastustabelis nõustutakse meie märkusega, mis puudutab sunniraha suurust. Märgitakse, et sunniraha ülemmäära tõstmine vajab rohkem analüüsimist, mistõttu käesoleva eelnõuga seda lahendada ei jõua. Ollakse nõus, et PäästeS-s ei ole ülemmäär piisav, kuid sunniraha tõstmiseks tuleb sunniraha rakendamise praktikat rohkem analüüsida, et jõuda selgusele, milline oleks proportsionaalne määr. Palume tabelisse lisada täiendavalt ka orienteeruva aasta, millal see analüüs kavandatakse teha. Kas see juhtub aastal 2026, 2027, 2028 või veel hiljem?</p>	<p>Anname selgituse. Seda teemat analüüsitakse ilmselt järgmise PäästeS-i eelnõu VTK raames, kui Päästeamet selle probleemkoha tõstatab. VTK ajaraam ei ole veel paigas, kuid kindlasti ei jõua sellega valmis 2026.aastal.</p>
<p>9. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.</p>	<p>Märkustega arvestatud, kus võimalik.</p>
<p align="center">Andmekaitse Inspeksioon, 24.11.2025 vastuskiri nr 2.3-4/25/1369-5 Kontaktisik: Irina Meldjuk (Irina.Meldjuk@aki.ee; 627 4108)</p>	
<p>Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile (AKI) arvamuse avaldamiseks päästeseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Täname, et arvestasite meie varasemate tähelepanekutega ning andsite lisaselgitusi. AKI on pakutud muudatustega nõus. Siiski meil on jäänud tähelepanekud, mis puudutavad isikuandmete säilitamist kustutamist pärast säilitamise tähtaja lõppu.</p> <p>Eelnõu § 31⁶ lg 4 näeb ette, et andmeid säilitatakse viis aastat nõuetele vastavuse kontrolli tegemise lõppemisest arvates. Seletuskirjas on aga öeldud, et taustakontrolli tegemise lõppemisest arvates. Selgusetuks jääb, millal tegelikult hakkab tähtaeg kulgema. Palume viia eelnõu seletuskirjaga kooskõlla, et oleks ühiselt selge andmete säilitamise tegelik tähtaeg.</p> <p>Lisaks jääb jätkuvalt ebaselgeks, kuidas (millise tähtaja jooksul) toimub andmete kustutamine pärast säilitustähtaja lõppu. Kooskõlastustabelis on selgitatud, et andmete kustutamine tähtaja möödumisel hakkab toimuma kas täis-või poolautomaatselt. Kui automatprotsess peaks mingil</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutav regulatsioon ajakohastatakse ja korrastatakse terviklikult eraldiseisva eelnõuga (vt ka selgitust seletuskirjas). Käesoleva eelnõuga tehakse rahvusvahelist pääste- ja demineerimistööd puudutavas peatükis vaid kiireloomulised muudatused, mis ei puuduta kiireloomulisi missioone ega taustakontrolli.</p>

<p>põhjusel ebaõnnestuma, siis kustutatakse käsitsi. Seletuskirjast aga ei selgu, kas andmed kustutatakse tähtaja saabumisel kohe või kindlaksmääratud perioodi jooksul, mis ületab seaduses sätestatud maksimaalse säilitustähtaega. Palume seletuskirja täiendada ning juhul, kui andmeid kustutakse teatud aja jooksul pärast seaduses sätestatud säilitustähtaja saabumist, siis vajab ka see osa eraldi reguleerimist.</p>	
---	--